

แผนพัฒนาสถิติ สาขาบัญชีประชาชาติ

ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2556 - 2558

แผน
พัฒนาสถิติ

สาขาบัญชีประชาชาติ

ฉบับที่ 1
พ.ศ. 2556-2558

แผนพัฒนาสถิติสาขาบัญชีประชาชาติ
ฉบับที่ 1
พ.ศ. 2556-2558

จัดทำโดย

คณะอนุกรรมการสถิติสาขาบัญชีประชาชาติ

คำนำ

คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย พ.ศ.2554-2558 เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2553 โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาระบบสถิติของประเทศไทยให้เข้มแข็งและก้าวหน้าอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ระบบสถิติเป็นฐานสำคัญของการวางแผนการพัฒนาในด้านต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จากกลไกการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ดังกล่าวคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบให้ตั้งคณะกรรมการจัดระบบสถิติประเทศไทย 3 ด้าน (ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2554 และคณะกรรมการฯ ดังกล่าวได้แต่งตั้งคณะกรรมการสถิติรายสาขาต่างๆ รวม 21 คณะ โดยมีคณะกรรมการสถิติสาขาบัญชีประชาชาติเป็นหนึ่งใน 21 คณะ ที่ได้รับการกิจในการยกร่างแผนพัฒนาสถิติสาขาบัญชีประชาชาติ

คณะกรรมการสถิติสาขาบัญชีประชาชาติมีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และสำนักงานสถิติแห่งชาติ (สสช.) เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการดำเนินงาน มีเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นประธานคณะกรรมการฯ โดยอนุกรรมการประกอบด้วย ผู้แทนจากกระทรวงการคลัง กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันการศึกษา (คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) ผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคเอกชน (สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย) และผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันการวิจัย โดยมีผู้อำนวยการสำนักบัญชีประชาชาติ สศช. เป็นเลขานุการฯ มีหน้าที่คัดเลือก รวบรวม วิเคราะห์ ทบทวนรายการข้อมูลสถิติในปัจจุบันให้สอดคล้องกับความต้องการใช้งาน จัดทำแผนพัฒนาข้อมูลสถิติและบุคลากรด้านสถิติ พ.ศ. 2556-2558 และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานเสนอต่อคณะกรรมการจัดระบบสถิติประเทศไทย 3 ด้านเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในฐานะหน่วยงานรับผิดชอบหลักของคณะกรรมการสถิติสาขาบัญชีประชาชาติ ขอขอบคุณผู้แทนจากทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้องที่ได้ร่วมระดมความคิดเห็น สนับสนุนและปรับปรุงข้อมูลเพื่อให้แผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย พ.ศ.2554-2558 มีความสมบูรณ์ ครบคลุมรายการสถิติทางการสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

(นายอาคม เต็มพิทยาไพสิฐ)

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ประธานคณะกรรมการสถิติสาขาบัญชีประชาชาติ

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ที่มาของแผนพัฒนาสถิติรายสาขา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาสถิติรายสาขา	4
1.3 แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสถิติรายสาขา	4
บทที่ 2 กรอบแนวคิดและความสำคัญของสถิติทางการสาขابัญชีประชาชาติ	
2.1 กรอบแนวคิดของระบบบัญชีประชาชาติ	7
2.2 ระบบบัญชีประชาชาติในประเทศไทย	10
2.3 ความสำคัญและการนำไปใช้ประโยชน์	19
2.4 ดัชนีและตัวชี้วัดสาขابัญชีประชาชาติ	19
บทที่ 3 ผังสถิติทางการสาขابัญชีประชาชาติ	
3.1 แนวคิดในการจัดโครงสร้างสถิติทางการสาขابัญชีประชาชาติ	21
3.2 ผังรวมสถิติทางการสาขابัญชีประชาชาติ	22
บทที่ 4 สถานะและแนวทางการพัฒนาสถิติทางการสาขابัญชีประชาชาติ	
4.1 สรุปสถานภาพการดำเนินงานในปัจจุบัน	35
4.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาสถิติบัญชีประชาชาติ	35

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาของแผนพัฒนาสถิติรายสาขา

ประเทศไทยเริ่มมีการดำเนินงานเกี่ยวกับสถิติของประเทศมาประมาณ 100 ปี โดยมีสำนักงานสถิติแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักในการผลิตสถิติซึ่งส่วนใหญ่เป็นสถิติจากการสำรวจ นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานภาครัฐจำนวนมากที่ผลิตสถิติจากระบบการรายงานและงานทะเบียนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจและการดำเนินงานของหน่วยงาน แม้ว่าการผลิตสถิติภายใต้ระบบดังกล่าวได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แต่ก็เป็นการพัฒนาภายใต้ข้อจำกัดด้านบุคลากร งบประมาณ ฯลฯ ที่แตกต่างกัน ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำด้านมาตรฐานและคุณภาพของงานด้านสถิติ และในบางกรณีก็มีความซ้ำซ้อนและสิ้นเปลือง สำนักงานสถิติแห่งชาติจึงได้จัดทำแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย พ.ศ. 2554 - 2558 ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2553 นับเป็นแผนแม่บทระบบสถิติฉบับแรกของประเทศ มีเป้าประสงค์ที่จะพัฒนาระบบสถิติของประเทศให้เข้มแข็งและก้าวหน้าอย่างเป็นระบบเพื่อให้สถิติเป็นฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศ

ยุทธศาสตร์ของแผนแม่บทระบบสถิติฯ คือ

- การบริหารจัดการระบบสถิติอย่างมีประสิทธิภาพโดยมีเครื่องมือที่สำคัญคือ**แผนพัฒนาสถิติสาขาต่างๆ** (แผนพัฒนาสถิติรายสาขา)
- การพัฒนาสถิติให้มีมาตรฐานโดยมีเครื่องมือสำคัญคือ**แนวทางการปฏิบัติที่ดี**สำหรับการผลิตสถิติและการประเมินคุณภาพสถิติ
- การให้บริการสถิติอย่างทั่วถึงโดยมีเครื่องมือสำคัญคือ**ระบบการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนสถิติ**ระหว่างหน่วยงานต่างๆ

กลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนแม่บทระบบสถิติฯ คือคณะกรรมการจัดระบบสถิติประเทศไทย 3 ด้าน (ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 และคณะอนุกรรมการสถิติสาขาต่างๆ รวม 21 คณะ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีและสารสนเทศในฐานะประธานคณะกรรมการฯ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 ตามมติของคณะกรรมการฯ ในการประชุมครั้งที่ 1/2555 เมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2555

คณะอนุกรรมการสถิติรายสาขามีภารกิจในการยกร่างแผนพัฒนาสถิติรายสาขาและกำกับการดำเนินงานพัฒนาสถิติรายสาขาให้เป็นไปตามแผนฯ รายงานความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรค และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานสถิติรายสาขาประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการฯ

คณะรัฐมนตรี

แผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย
พ.ศ. 2554 – 2558 (28 ธ.ค. 2553)

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

คณะกรรมการ
ที่ปรึกษา
ด้านวิชาการ

คณะกรรมการจัดระบบสถิติประเทศไทย 3 ด้าน

(ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) (3 พ.ค. 2554)

องค์ประกอบ

- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- ปลัดกระทรวงมหาดไทย
- ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- ปลัดกระทรวงแรงงาน
- ปลัดกระทรวงสาธารณสุข
- ปลัดกระทรวงการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคม
- ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม
- ปลัดกระทรวงยุติธรรม
- ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ
- ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
- ปลัดกระทรวงกลาโหม
- ปลัดกระทรวงการคลัง
- ปลัดกระทรวงพาณิชย์
- ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม
- ปลัดกระทรวงคมนาคม
- ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ปลัดกระทรวงพลังงาน
- ปลัดกระทรวงกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ
- ปลัดกระทรวงมหาดไทย
- ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
- เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
- ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย
- ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคม จำนวน 3 ท่าน
- ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเศรษฐกิจ จำนวน 3 ท่าน
- ผู้ทรงคุณวุฒิด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 3 ท่าน
- ผู้อำนวยการสำนักงานสถิติแห่งชาติ
- รองผู้อำนวยการสำนักงานสถิติแห่งชาติ จำนวน 2 ท่าน

ประธาน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

รองประธาน

ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

เลขาธิการ

ผู้อำนวยการสำนักงานสถิติแห่งชาติ

วาระ

5 ปี ตามแผนแม่บทระบบสถิติฯ

หน้าที่

- กำหนดนโยบายด้านสถิติของประเทศ
- กำกับ ติดตามการดำเนินงานด้านสถิติของประเทศให้เป็นไปตามแผนแม่บทระบบสถิติฯ
- รายงานความก้าวหน้าตามแผนแม่บทระบบสถิติฯ และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาระบบสถิติต่อคณะรัฐมนตรี โดยผ่านสำนักงานสถิติแห่งชาติ
- กำหนดนโยบายเกี่ยวกับงบประมาณ และการพัฒนาบุคลากรเพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามแผนแม่บทระบบสถิติฯ
- แต่งตั้งคณะกรรมการสถิติรายสาขา และผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม

คณะอนุกรรมการสถิติรายสาขา (24 ก.พ. 2555)

องค์ประกอบ

- ประธาน ปลัดกระทรวงจากหน่วยงานหลักของสาขา
- รองประธาน รองปลัดกระทรวงและรองผู้อำนวยการ สสช.
- อนุกรรมการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ
- เลขาธิการ หน่วยงานหลักและ สสช.
- วาระ 5 ปี ตามแผนแม่บทระบบสถิติฯ

หน้าที่

- จัดทำผังรวมสถิติทางการของสาขา โดยทำการทบทวนรายการข้อมูลสถิติ ในสาขาที่เกี่ยวข้อง และรับผิดชอบอยู่ในปัจจุบันและวิเคราะห์ความต้องการข้อมูลสถิติทางการ (Data Gap Analysis) โดยวิเคราะห์จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ นโยบายรัฐบาล นโยบายกระทรวง/ กรมต่างๆ ความต้องการใช้ข้อมูลสถิติ ฯลฯ
- พิจารณาคัดเลือกสถิติทางการจากข้อมูลการบริหารงาน সামะโน และสำรวจ (ข้อมูลที่มีการจัดทำอยู่แล้ว Review Stock)
- พิจารณาหน่วยงานรับผิดชอบในการผลิตสถิติทางการที่ยังไม่มีหน่วยงานใดจัดทำ และประสานงานให้มีการผลิตสถิติทางการตามผังรวมสถิติทางการของสาขา
- บริหารจัดการ การจัดทำมาตรฐานสถิติและส่งเสริมการนำไปใช้ประโยชน์
- ปรับปรุงสถิติให้ได้มาตรฐาน
- ประสานงานการพัฒนาคุณภาพสถิติทางการ
- ประสานงานการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนสถิติทางการ
- ประสานงานด้านงบประมาณและการพัฒนาบุคลากรด้านสถิติ
- จัดทำรายงานประจำปี (รายงานสถานการณ์สถิติทางการและรายงานผลการดำเนินงาน) เสนอต่อคณะกรรมการจัดระบบสถิติประเทศไทยในด้านที่เกี่ยวข้องทุกปี
- แต่งตั้งคณะทำงานฯ และผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม

องค์ประกอบ

- ผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคเอกชน
- ผู้ทรงคุณวุฒิจากภาควิชาการ

ประธาน

ผู้ทรงคุณวุฒิ

เลขาธิการ

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หน้าที่

ให้คำปรึกษาแนะนำด้านวิชาการในการผลิตและให้บริการข้อมูลสถิติอย่างทั่วถึง เป็นธรรมและเข้าถึงได้ง่าย เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้ใช้ประโยชน์

หน่วยประสานงาน
แผนแม่บทระบบสถิติฯ
ภายใน สสช.

ประสาน
ในประเทศ

ประสานต่าง
ประเทศ

ผู้รับผิดชอบ

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หน้าที่

- ประสานงานทั้งในและต่างประเทศในการดำเนินการตามแผนแม่บทระบบสถิติฯ
- การทบทวนแผนแม่บทระบบสถิติฯ
- ติดตามผลการปฏิบัติงาน
- ทำหน้าที่เป็นเลขาธิการฯ ของคณะกรรมการฯ และคณะอนุกรรมการฯ ที่เกี่ยวข้อง

คณะอนุกรรมการสถิติรายสาขา 21คณะ ประกอบด้วย

คณะอนุกรรมการสถิติด้านสังคม

- 1) ประชากรศาสตร์ ประชากรและเคหะ
- 2) แรงงาน
- 3) การศึกษา
- 4) ศาสนาและวัฒนธรรม
- 5) สุขภาพ
- 6) สวัสดิการสังคม
- 7) หญิง-ชาย
- 8) รายได้และรายจ่ายของครัวเรือน
- 9) ยุติธรรม ความมั่นคง การเมืองและการปกครอง

คณะอนุกรรมการสถิติด้านเศรษฐกิจ

- 10) บัญชีประชาชาติ
- 11) เกษตร และประมง
- 12) อุตสาหกรรม
- 13) พลังงาน
- 14) การค้า และราคา
- 15) ขนส่ง และโลจิสติกส์
- 16) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 17) การท่องเที่ยวและการกีฬา
- 18) การเงินการธนาคารและการประกันภัย
- 19) การคลัง
- 20) วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม

คณะอนุกรรมการสถิติด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- 21) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและอุตุนิยมวิทยา

1.2 วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาสถิติรายสาขา

แผนพัฒนาสถิติรายสาขา (รวมสาขาบัญชีประชาชาติ) คือเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการเพื่อให้

- ประเทศมีข้อมูลสถิติที่สำคัญจำเป็นต่อการวิเคราะห์สถานการณ์แนวโน้ม เพื่อวางแผนและประเมินผลการพัฒนาในแต่ละสาขา
- หน่วยสถิติต่างๆ และบุคลากรมีสมรรถนะเพิ่มขึ้นด้านการจัดข้อมูลและการจัดทำสถิติ
- ประชาชนเข้าใจและเข้าถึงสถิติสาขาต่างๆ ได้สะดวกรวดเร็ว

แผนพัฒนาสถิติรายสาขามีองค์ประกอบสำคัญคือ “ผังสถิติทางการ” ที่กำหนดรายการสถิติที่สำคัญจำเป็นต่อการวางแผนและติดตามผลการพัฒนาระดับประเทศและสาขา พร้อมทั้งกำหนดหน่วยสถิติที่รับผิดชอบผลิตและพัฒนาสถิติดังกล่าว กำหนดยุทธศาสตร์หรือแนวทางการพัฒนาการผลิต การเผยแพร่ และการใช้ประโยชน์สถิติ รวมทั้งวิเคราะห์ข้อจำกัดและแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของหน่วยงานสถิติต่างๆ การสนับสนุนทรัพยากรและการสนับสนุนด้านอื่นๆ ที่จำเป็น

แผนพัฒนาสถิติรายสาขามีกรอบระยะเวลา 5 ปีและใช้เป็นกรอบการรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของคณะกรรมการสถิติสาขาต่างๆ ต่อคณะกรรมการจัดระบบสถิติ 3 ด้าน

1.3 แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสถิติรายสาขา

การจัดทำแผนพัฒนาสถิติรายสาขาประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญดังนี้

- 1) ศึกษา नियาม ขอบเขต และความสำคัญของสถิติสาขานั้นๆ จากกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การให้ค่านियามที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาแนวทางการจัดจำแนกข้อมูลของสำนักงานสถิติประเทศต่างๆ และองค์การระหว่างประเทศ เช่น สหประชาชาติ ธนาคารโลก มาตรฐานการจัดจำแนกประเภทของสหประชาชาติ (UNACC, Administrative Committee on Coordination Programme Classification) เพื่อนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย
- 2) ศึกษาตัวอย่างโครงสร้างและการจัดหมวดหมู่รายการสถิติแต่ละสาขา ตลอดจนรายการสถิติจากประเทศต่างๆ เพื่อนำแนวคิดที่เหมาะสมมากำหนดโครงสร้างหมวดหมู่สถิติรายสาขาของประเทศไทย
- 3) ศึกษาด้านอุปสงค์ ได้แก่ การศึกษาสถานการณ์และแนวโน้มการพัฒนาสาขา นโยบายและยุทธศาสตร์ระดับประเทศและระดับสาขาที่เกี่ยวข้อง อาทิ รัฐธรรมนูญ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนบริหารราชการแผ่นดิน แผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติราชการระดับกระทรวง เป้าหมายและตัวชี้วัดระดับสากล และประเทศเพื่อให้ทราบความต้องการสถิติที่สำคัญ
- 4) ศึกษาด้านอุปทาน ได้แก่ การศึกษารายการข้อมูลสถิติเกี่ยวกับสาขานั้นๆ ที่มีการจัดทำในปัจจุบัน โดยสืบค้นจากแหล่งต่างๆ อาทิ ระบบฐานข้อมูลของหน่วยงาน รายงานสถิติประจำปีของหน่วยงาน รายงานสถิติประจำปีของสำนักงานสถิติแห่งชาติ และเว็บไซต์หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 5) คัดเลือกรายการสถิติที่มีความสำคัญจำเป็นต่อการกำหนดนโยบายและติดตามความก้าวหน้าของสถานการณ์การพัฒนาให้เป็น “สถิติทางการ” และจัดหมวดหมู่ตามโครงสร้างที่กำหนด

- 6) จัดทำ “ผังสถิติทางการ”ซึ่งแสดงหมวดหมู่ และรายการสถิติทางการ ความถี่ในการเผยแพร่ และหน่วยงานรับผิดชอบ ทั้งนี้สถิติทางการบางรายการอาจจะยังไม่มีการผลิต หรือขาดหน่วยงานที่รับผิดชอบในปัจจุบัน หรือมีหลายหน่วยงานที่ผลิตกันอย่างซ้ำซ้อน ซึ่งคณะกรรมการฯ จะมีภารกิจในการพิจารณากำหนดหน่วยงานรับผิดชอบให้ชัดเจน
- 7) วิเคราะห์สถานการณ์การผลิต ระบบการบริหารจัดการและเผยแพร่สถิติ และจัดทำ ยุทธศาสตร์/แนวทางการพัฒนาสถิติรายสาขา

บทที่ 2

กรอบแนวคิดและความสำคัญของสถิติทางการสาขาบัญชีประชาชาติ

2.1 กรอบแนวคิดของระบบบัญชีประชาชาติ

ระบบบัญชีประชาชาติ (System of Nation Accounts: SNA) หมายถึง ระบบบัญชีที่มีการนำบัญชีเศรษฐกิจหลายๆ บัญชีมาเชื่อมต่อกันเพื่ออธิบายความสัมพันธ์ผ่านธุรกรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น ทั้งที่แสดงข้อมูลการไหลเวียน (Flow) ของธุรกรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในหนึ่งรอบบัญชี ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลง ตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในช่วงเวลาต่างๆ และการแสดงข้อมูลยอดคงเหลือ (Stock) ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง เพื่อให้เห็นภาพความมั่งคั่งที่มีอยู่ทั้งหมด ณ จุดเวลานั้น เช่น ณ สิ้นงวดบัญชี เป็นต้น ซึ่งแต่ละบัญชีทั้ง Flow และ Stock จะมีความเชื่อมโยงกันระหว่างสถาบันและระหว่างบัญชีต่างๆ ในระบบ โดยการจัดทำบัญชีจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของความสัมพันธ์ที่สมดุลกันระหว่างกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น ที่ยึดหลักทฤษฎีบัญชีคู่ (T-account) ซึ่งเน้นการแสดงด้านเดบิต (Debit) และเครดิต (Credit) เพื่อให้ทราบถึงแหล่งที่มาของทรัพยากร (Resource) และมีการใช้ไป (Uses) ในกิจกรรมใด โดยผ่านกลไกของภาคสถาบันในระบบเศรษฐกิจ

ระบบบัญชีประชาชาติ เป็นระบบที่ถูกพัฒนาขึ้นตามหลักมาตรฐานสากล เป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ทั่วโลกใช้เป็นมาตรฐานในการวัดระดับการพัฒนาของประเทศ โดยเฉพาะวัดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ สวัสดิการหรือผลตอบแทนจากการใช้ปัจจัยการผลิตที่แต่ละสถาบันได้รับ รวมทั้งใช้เป็นเครื่องชี้วัดอื่นๆ ได้ด้วย ข้อมูลบัญชีประชาชาติสามารถแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของธุรกรรมทางเศรษฐกิจด้านต่างๆ เช่น การผลิต การบริโภค การลงทุน รายได้และการออมของประเทศ โดยข้อมูลดังกล่าว ประกอบด้วยบัญชีต่างๆ ที่แสดงการเปลี่ยนแปลงทั้งที่เป็นอนุกรมเวลา (Time series) และภาคตัดขวาง (Cross section) เพื่อแสดงความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกันระหว่างกิจกรรมทางเศรษฐกิจในช่วงแต่ละรอบบัญชี โดยมีการพัฒนาระบบบัญชีประชาชาติมาเป็นระยะๆ สรุปได้ดังนี้

1) ระบบบัญชีประชาชาติ ค.ศ. 1953 (1953 SNA)

ระบบบัญชีประชาชาติ ค.ศ. 1953 เป็นระบบบัญชีประชาชาติระบบแรกขององค์การสหประชาชาติ ที่ประเทศไทยนำมาใช้ในการจัดทำบัญชีรายได้ประชาชาติ (National Income Accounts) ระบบนี้ประกอบด้วย บัญชีหลัก 6 บัญชี คือ

1. Domestic product
2. National income
3. Domestic capital formation
4. Household and private non-profit institution
5. General government
6. External transection

2) ระบบบัญชีประชาชาติ ค.ศ. 1968 (1968 SNA)

เป็นระบบที่พัฒนาขึ้นจากแนวคิดของ Sir Richard Stone โดยใช้หลัก the social accounting approach ประกอบด้วยบัญชีหลัก 4 บัญชี คือ

1. Production accounts
2. Income and outlay accounts
3. Accumulation
4. External transection

โดยสาระสำคัญของที่ระบบบัญชีประชาชาติ ค.ศ. 1968 ได้พัฒนาและปรับปรุงจากระบบบัญชีประชาชาติ ค.ศ. 1953 คือ

- การแสดงค่า commodity flow between industries หรือ inter-industries demand ตารางที่แสดงค่านี้โดยละเอียดคือตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (input output table)
- แสดงองค์ประกอบครบถ้วนของการไหลเวียนระหว่างรายได้และรายจ่ายของภาคสถาบันเศรษฐกิจครบทุกสถาบัน
- แสดงการไหลเวียนของเครื่องมือทางการเงิน โดยการแสดงไว้ในบัญชีเศรษฐกิจเงินทุน (flow of funds)
- เป็นระบบบัญชีที่แสดงทั้งค่าของ flow และ stock ซึ่ง stock ในที่นี้ก็คือค่าของ capital stock

3) ระบบบัญชีประชาชาติ ค.ศ. 1993 (1993 SNA)

เป็นระบบที่ประเทศส่วนใหญ่กำลังปรับปรุงระบบบัญชีประชาชาติเข้าสู่ระบบนี้ ซึ่งระบบนี้สร้างขึ้นโดย The Inter-Secretariat Working Group on National Accounts (ISWGNA) ประกอบด้วย 5 หน่วยงานหลัก คือ Commission of the European Communities, International Monetary Fund (IMF), Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), United Nations (UN) และ World Bank ในระบบบัญชีประชาชาติ ค.ศ. 1993 จะมีโครงสร้างของบัญชีหลักๆ ดังนี้

Account 0 :Goods and services account

Account I : Production account

Account II : Distribution and use of income accounts

- II.1 Primary distribution of income account
 - II.1.1 Generation of income accounts
 - II.1.2 Allocation of primary income accounts
 - II.1.2.1 Entrepreneurial income account
 - II.1.2.2 Allocation of other primary income account
- II.2 Secondary distribution of income account
- II.3 Redistribution of income in kind account
- II.4 Use of income account
 - II.4.1 Use of disposable income account
 - II.4.2 Use of adjusted disposable income account

Account III :Accumulation accounts

- III.1 Capital account
- III.2 Financial account
- III.3 Other change in assets account
 - III.3.1 Other changes in volume of assets account
 - III.3.2 Revaluation account
 - III.3.2.1 Neutral holding gains/losses account
 - III.3.2.2 Real holding gains/losses account

AccountIV :Balance sheets

- IV.1 Opening balance sheet
- IV.2 Change in balance sheet
- IV.3 Closing balance sheet

ทั้งนี้ Account I - Account IV สามารถจำแนกตามสถาบันเศรษฐกิจได้ 6 สถาบันคือสถาบันที่ไม่ใช่การเงิน (Non-financial corporation)สถาบันการเงิน (Financial corporation)สถาบันรัฐบาล(General government)สถาบันครัวเรือน (Households)สถาบันไม่แสวงหากำไร (Non-profit institutions serving households) และ สถาบันต่างประเทศ (Rest of the world)

4) ระบบบัญชีประชาชาติ ค.ศ. 2008 (2008 SNA)

เป็นระบบล่าสุดที่พัฒนาโดย The Inter-Secretariat Working Group on National Accounts (ISWGNA) ซึ่งประกอบด้วย 5 หน่วยงานหลัก คือ the Statistical Office of the European Communities (Eurostat), the International Monetary Fund (IMF), the Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD), the United Nations Statistics Division and regional commissions of the United Nations, Secretariat and the World Bank ในระบบบัญชีประชาชาติ ค.ศ. 1993 จะมีโครงสร้างของบัญชีหลักๆ ดังนี้¹

- 1. Current accounts ประกอบด้วย
 - 1.1 Production accounts
 - 1.2 Distribution of income accounts
 - 1.2.1 Primary distribution of income account
 - 1.2.2 Secondary distribution of income account
 - 1.2.3 Redistribution of income in kind account
 - 1.2.4 Use of income accounts

¹ ข้อมูลจาก System of National Account (2008)

2. Accumulation accounts ประกอบด้วย
 - 2.1 Capital account
 - 2.2 Financial account
 - 2.3 Other changes in the volume of assets account
 - 2.4 Revaluation account
3. Balance sheets

โดยสาระสำคัญของระบบบัญชีประชาชาติ ค.ศ. 2008 ได้พัฒนาและปรับปรุงจากระบบบัญชีประชาชาติ ค.ศ. 1993 คือ²

- 3.1 การกำหนดหน่วยสถิติและสถาบันทางเศรษฐกิจให้ชัดเจนมากขึ้น
- 3.2 การกำหนดขอบเขตการทำธุรกรรมให้ชัดเจนมากขึ้น รวมถึงขอบเขตการผลิต (production boundary)
- 3.3 การขยายขอบเขตและการกำหนดแนวคิดเกี่ยวกับสินทรัพย์ (asset) การสะสมทุน (capital formation) และค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวร (consumption of fixed capital) ให้ชัดเจนมากขึ้น
- 3.4 การปรับการกำหนดค่าและคำนิยามของเครื่องมือทางการเงิน (financial instruments) และ สินทรัพย์ (assets)
- 3.5 การกำหนดขอบเขตการทำธุรกรรมต่างๆ ของรัฐบาล (government) และภาครัฐ (public sector) ให้ชัดเจนมากขึ้น
- 3.6 การทำให้เกิดความสอดคล้องกันระหว่างแนวคิดและการจัดหมวดหมู่ของระบบบัญชีประชาชาติ (SNA) และ Balance of Payment Manual, 6 (BMP6)

2.2 ระบบบัญชีประชาชาติในประเทศไทย

1) บัญชีรายได้ประชาชาติ (National Income Account)

บัญชีรายได้ประชาชาติ เป็นการบันทึกกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศที่ไหลเวียนในหนึ่งรอบระยะเวลาที่กำหนดระหว่างหน่วยเศรษฐกิจต่างๆ ของประเทศ อันประกอบด้วย การผลิตสินค้าและบริการ การเกิดขึ้นหรือได้มาของรายได้ซึ่งก็คือผลตอบแทนปัจจัยการผลิตที่เกิดขึ้นจากการผลิตสินค้าและบริการดังกล่าว การใช้จ่ายซื้อสินค้าและบริการของครัวเรือนและรัฐบาลรวมทั้งการใช้จ่ายลงทุนที่เกิดขึ้นและการประกอบธุรกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างภาคเศรษฐกิจในประเทศและต่างประเทศ

ประเทศไทยได้จัดทำและเผยแพร่สถิติรายได้ประชาชาติของประเทศไทยมาอย่างต่อเนื่อง มีการปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ถูกต้อง และสอดคล้องกับความก้าวหน้าทางทฤษฎีของระบบบัญชีประชาชาติตามมาตรฐานสากลมาเป็นลำดับ ปัจจุบันได้จัดทำและเผยแพร่สถิติรายได้ประชาชาติทั้งแบบรายปีและรายไตรมาส รวมถึงการจัดทำสถิติผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด (Gross Regional and Provincial Product : GPP) ด้วย ซึ่งมีรายละเอียดโดยสังเขป ดังนี้

² ข้อมูลจาก System of National Account (2008)

1.1) สถิติรายได้ประชาชาติของประเทศไทย แบบรายปี (National Income of Thailand) จัดทำข้อมูลได้ 3 ด้านคือด้านการผลิต (Production approach) ด้านรายจ่าย (Expenditure approach) และด้านรายได้ (Income approach) โดยด้านการผลิตและด้านการใช้จ่าย จะเผยแพร่การคำนวณในแบบราคาประจำปี และแบบราคาที่เป็นจริง ส่วนด้านรายได้เผยแพร่ข้อมูลในแบบราคาประจำปีเท่านั้น ซึ่งในปัจจุบันได้มีการปรับเปลี่ยนปีฐานที่ใช้คำนวณรายได้ประชาชาติ ณ ราคาที่เป็นจริง จากแบบปีฐานคงที่ เป็นแบบดัชนีลูกโซ่ เพื่อให้สามารถสะท้อนทิศทางการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างถูกต้องและทันสมัยตามโครงสร้างเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป โดยได้มีการปรับเปลี่ยนปีฐานมาแล้วรวม 5 อนุกรม คือ

1.1.1) ปีฐาน พ.ศ.2499 เป็นปีฐานแรกของประเทศไทยที่ใช้ในการคำนวณรายได้ประชาชาติ ณ ราคาคงที่ สำหรับอนุกรมชุด พ.ศ.2494-2506 ที่ถือเป็นอนุกรมชุดแรกที่มีการจัดทำขึ้นตามระบบบัญชีประชาชาติสากล ค.ศ.1953 แต่ยังไม่มีการจัดทำบัญชีรายได้ประชาชาติ 6 บัญชี³ ตามระบบสากลดังกล่าว

1.1.2) ปีฐาน พ.ศ.2505 เป็นปีฐานที่ใช้คำนวณรายได้ประชาชาติอนุกรมชุด พ.ศ.2503-2518 ถือเป็นชุดแรกที่มีการนำเสนอค่าสถิติตามระบบมาตรฐาน และมีการจัดทำบัญชีรายได้ประชาชาติทั้ง 6 บัญชี แต่ยังไม่มีการประมวลผลรายได้ประชาชาติด้านรายได้

1.1.3) ปีฐาน พ.ศ.2515 เป็นปีฐานที่ใช้คำนวณรายได้ประชาชาติอนุกรมชุด พ.ศ.2513-2533 การปรับปรุงครั้งนี้ได้เพิ่มเติมการประมวลผลรายได้ประชาชาติด้านรายได้ ณ ราคาประจำปี ทำให้การจัดทำรายได้ประชาชาติของไทยมีครบถ้วนทั้ง 3 ด้านเป็นครั้งแรก

1.1.4) ปีฐาน พ.ศ.2531 เป็นปีฐานที่ใช้คำนวณรายได้ประชาชาติอนุกรมชุด พ.ศ.2523-2552 ได้มีการปรับปรุงในรายละเอียดจำนวนมาก ทั้งในเรื่องการเพิ่มรายการใหม่หรือกิจกรรมทางเศรษฐกิจใหม่ๆ การปรับปรุงข้อมูลเดิมที่ใช้ให้ถูกต้อง การปรับปรุงวิธีการคำนวณในรายละเอียด ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณ เป็นผลให้การปรับเปลี่ยนปีฐานในครั้งนั้นกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้ประชาชาติทั้งราคาประจำปี และราคาคงที่ อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์ในครั้งนั้น สรุปได้ว่าการปรับเปลี่ยนปีฐานเป็นปี พ.ศ.2531 ไม่ได้ทำให้ทิศทางและโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญ แต่ขนาดของเศรษฐกิจโดยรวมจะยกระดับขึ้น

1.1.5) ปีอ้างอิง พ.ศ.2545 แบบปริมาณลูกโซ่ ปัจจุบันการคำนวณรายได้ประชาชาติใช้วิธีแบบปริมาณลูกโซ่ แทนวิธีแบบปีฐานคงที่ ในอนุกรมชุด พ.ศ.2533 - ปัจจุบัน ซึ่งการปรับเปลี่ยนปีฐานรายได้ประชาชาติของประเทศไทยในครั้งนี้ ได้พิจารณาตามกรอบแนวคิดของระบบบัญชีประชาชาติสากล ค.ศ.1993 (System of National Accounts 1993 : SNA 1993) และ ค.ศ.2008 (SNA 2008) ซึ่งได้แนะนำให้วัดมูลค่า GDP ที่แท้จริงในลักษณะของการวัดแบบปริมาณลูกโซ่ (Chain Volume Measures : CVM) เพราะให้ผลการวัดอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจได้ดีกว่าการวัดแบบปีฐานคงที่ สศช. จึงได้ทำการศึกษาทั้งด้านทฤษฎี ทดสอบข้อมูลเชิงประจักษ์ และนำผลที่ได้จากการศึกษามาเปรียบเทียบกับพื้นฐานข้อมูลชุดเดียวกัน เพื่อหาข้อสรุปที่ชัดเจนก่อนดำเนินการเปลี่ยนปีฐาน และได้เปลี่ยนแปลงการเผยแพร่การคำนวณจากแบบราคาคงที่ปี พ.ศ.2531 เป็นแบบปริมาณลูกโซ่ ครั้งแรกในเดือนมกราคม 2555

³ บัญชีรายได้ประชาชาติ 6 บัญชี ประกอบด้วย 1) บัญชีการผลิตในประเทศ (Domestic Product) 2) บัญชีรายได้ประชาชาติ (National Income) 3) บัญชีสะสมทุน (Domestic Capital Formation) 4) บัญชีครัวเรือนและสถาบันไม่แสวงหากำไร (Household and Private Non-profit Institutions) 5) บัญชีรัฐบาล (General Government) และ 6) บัญชีส่วนต่างประเทศ (External transaction)

1.2) สถิติผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศรายไตรมาส (Quarterly Gross Domestic Product : QGDP)สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้จัดทำและเผยแพร่ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศรายไตรมาส (QGDP) ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2542 เป็นต้นมา โดยจัดทำเป็นอนุกรมเริ่มต้นตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี 2536 สามารถเผยแพร่ได้ภายใน 3 เดือน นับตั้งแต่สิ้นสุดไตรมาสอ้างอิงซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานขององค์การสหประชาชาติ และได้รับการรับรองมาตรฐานหลักปฏิบัติของสมาชิกในโครงการ Special Data Dissemination Standard (SDDS) และการประเมินคุณภาพข้อมูลตามโครงการประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐานสากล (Report on the Observance of Standards and Codes: ROSCs) จากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นโครงการมาตรฐานระดับสูงเพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพข้อมูลของประเทศ ให้สามารถสะท้อนข้อเท็จจริงของสภาพเศรษฐกิจและฐานะของประเทศได้อย่างรวดเร็ว แม่นยำ และเป็นที่ยอมรับของนานาชาติปัจจุบัน สศช. ได้ทำการเผยแพร่ข้อมูล QGDP ในวันจันทร์ของสัปดาห์ที่ 8 หลังสิ้นสุดไตรมาสอ้างอิงเป็นประจำทุกไตรมาส โดยจัดทำข้อมูล 2 ด้าน คือด้านการผลิต (Production approach) ด้านรายจ่าย (Expenditure approach) ในแบบราคาประจำปี และแบบราคาที่แท้จริง ปีฐานคงที่ พ.ศ.2531 โดย สศช. กำลังดำเนินการเปลี่ยนการคำนวณจากแบบปีฐานคงที่ พ.ศ.2531 เป็นแบบปริมาณลูกโซ่ เพื่อให้สอดคล้องกับสถิติรายได้ประชาชาติของประเทศไทยแบบรายปีคาดว่าจะเผยแพร่ได้ภายในปี พ.ศ.2556

1.3) สถิติผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด (Gross Regional and Provincial Product : GPP)คือมูลค่าการผลิตสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายของภาคและจังหวัดซึ่งมีค่าเท่ากับมูลค่าเพิ่ม (Value added) จากกิจกรรมการผลิตสินค้าและบริการทุกชนิดที่ผลิตขึ้นในขอบเขตของแต่ละภาคและแต่ละจังหวัด ซึ่ง สศช. ได้จัดทำสถิติผลิตภัณฑ์ภาค (Gross Regional Product : GRP) และสถิติผลิตภัณฑ์จังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ตั้งแต่ปี พ.ศ.2514 เป็นต้นมา โดยจัดทำให้สอดคล้องกับสถิติรายได้ประชาชาติของประเทศไทย ทั้งนี้การจัดทำสถิติผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด จำเป็นต้องดำเนินการภายหลังจากการจัดทำสถิติรายได้ประชาชาติของประเทศไทยแล้วเสร็จ โดยเผยแพร่หลังจากสถิติรายได้ประชาชาติของประเทศไทยประมาณ 6 เดือนในปัจจุบันมีการจัดทำสถิติผลิตภัณฑ์จังหวัด 2 แบบ คือ แบบบนลงล่าง (Top down approach) ที่ดำเนินการโดย สศช. และแบบล่างขึ้นบน (Bottom up approach) ที่ดำเนินการโดยคณะทำงานของจังหวัดแต่ละจังหวัด (ยกเว้นกรุงเทพฯ) โดยเผยแพร่ในรูปของมูลค่าราคาปีปัจจุบัน และมูลค่าราคาที่แท้จริงแบบปีฐานคงที่ พ.ศ.2531 ทั้งนี้ สศช. กำลังดำเนินการปรับเปลี่ยนและประมวลผลการคำนวณมูลค่าราคาที่แท้จริงของสถิติผลิตภัณฑ์จังหวัด (Top down) จากแบบปีฐานคงที่ พ.ศ.2531 เป็นแบบปริมาณลูกโซ่เพื่อให้สอดคล้องกับรายได้ประชาชาติของประเทศไทย อนุกรมใหม่แบบปริมาณลูกโซ่โดยมีกำหนดเผยแพร่ภายในเดือนมิถุนายน 2555

2) ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (Input-Output Tables)

เป็นตารางที่สร้างขึ้นเพื่อวัดและแสดงกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างเป็นระบบ โดยการแบ่งกลุ่มกิจกรรมเหล่านั้นให้เป็นหมวดหมู่ตามประเภทสาขาการผลิต (Sector or Industry) เช่น เกษตรเหมืองแร่ อุตสาหกรรม ขนส่ง ก่อสร้าง บริการ และอื่นๆ ซึ่งถ้าหากตั้งข้อสมมติเพิ่มเติมว่าแต่ละสาขานั้นผลิตสินค้าประเภทเดียวและมีกระบวนการผลิตอย่างเดียวแล้ว แนวคิดนี้ก็สามารถนำมาใช้จัดสร้างตารางแสดงความสัมพันธ์ของการผลิตและการแจกแจงผลผลิตของสินค้าและบริการในระบบเศรษฐกิจของประเทศหรือของจังหวัดในช่วงระยะหนึ่งได้อย่างเป็นระบบและชัดเจนมากขึ้น กล่าวคือในระบบเศรษฐกิจนั้นสาขาการผลิตแต่ละสาขาจะต้องใช้ปัจจัยการผลิต (Inputs) อะไรบ้างเพื่อนำมาใช้ในการผลิตสินค้าต่างๆ

ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต เริ่มจัดสร้างเมื่อปี 2494 โดย ดร.วิชิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร์ เป็นตารางขนาด 3 x 3 สาขาการผลิต ต่อมาในปี 2497 ดร.ลำดวน ม้าประเสริฐ ได้สร้างตารางขนาด 11 x 11 สาขาการผลิต ในปี 2510 N.Kitayama และ M.Yamashita ได้สร้างตารางขนาด 34 x 34 สาขาการผลิต และปี 2516 ดร.วารินทร์ วงศ์หาญเชาว์ สร้างตารางที่มีขนาดใหญ่ขึ้น คือ 74 x 74 สาขาการผลิต โดยใช้ข้อมูลจากสำมะโนอุตสาหกรรมประกอบการสำรวจเพิ่มเติม ปัจจุบันตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตจัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นการจัดทำทุกๆ 5 ปี ดังนี้

2.1) ตารางปี 2518 เป็นการจัดทำอย่างละเอียดและสมบูรณ์แบบ (Comprehensive) มีขนาด 180 x 180 สาขาการผลิต และเป็นตารางที่มีการเผยแพร่อย่างเป็นทางการตารางแรกของประเทศไทย

2.2) ตารางปี 2523 เป็นการจัดทำโดยวิธีรวบรัด (Shot-cut Method) มีเพียงการปรับปรุงข้อมูลจากตารางปี 2518 ให้ทันสมัยขึ้น โดยใช้โครงสร้างของตารางปี 2518 เป็นหลัก พร้อมทั้งได้นำข้อมูลจากบัญชีรายได้ประชาชาติและรายงานการศึกษาที่หน่วยงานต่างๆ จัดทำขึ้น รวมถึงมีการสำรวจเพิ่มเติมมาประกอบในการจัดทำ โดยมีขนาด 180 x 180 สาขาการผลิต และมีตารางสรุปอีก 3 ระดับ คือ ตารางขนาด 58 x 58 ขนาด 26 x 26 และขนาด 16 x 16 สาขาการผลิต

2.3) ตารางปี 2525 เป็นการจัดทำพิเศษแบบรวบรัด (Shot-cut Method) มีขนาด 180x 180 สาขาการผลิต ตารางนี้มีลักษณะเฉพาะคือ มีการจำแนกสาขาพลังงานให้มีรายละเอียดมากขึ้น โดยเฉพาะในส่วนของสาขาการผลิตที่เกี่ยวกับปิโตรเลียมและอาหารสัตว์ เพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดทำแบบจำลองทางเศรษฐกิจของปิโตรเลียมและอาหารสัตว์ ตลอดจนอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.4) ตารางปี 2528 เป็นตารางชนิดสมบูรณ์แบบ (Comprehensive) มีขนาด 180x 180 สาขาการผลิตโดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อให้ครอบคลุมสินค้าชนิดใหม่ ๆ ที่มีการผลิตเพิ่มเติมขึ้นจากเดิม เช่น ก๊าซธรรมชาติ และโรงแยกก๊าซ เป็นต้น

2.5) ตารางปี 2532 เป็นการจัดทำแบบรวบรัด (Shot-cut Method) มีขนาด 27 x 27 สาขาการผลิตเพื่อใช้ในการจัดทำแบบจำลองทางเศรษฐกิจของประเทศสำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7

2.6) ตารางปี 2533 เป็นการจัดทำแบบกึ่งสมบูรณ์แบบ (Semi-Comprehensive) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครอบคลุมการผลิตสินค้าใหม่ๆ ที่มีการผลิตเพิ่มขึ้นในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา และเพื่อปรับปรุงโครงสร้างการผลิตที่มีการเปลี่ยนแปลงตามเทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างรวดเร็ว และโครงสร้างการกระจายผลผลิตของแต่ละสาขา จากการเปลี่ยนแปลงด้านราคา การพัฒนาอุตสาหกรรม และการพัฒนาเศรษฐกิจ รายละเอียดตารางมี 4 ระดับ คือ ขนาด 180 x 180 สาขาการผลิต ขนาด 58 x 58 ขนาด 26 x 26 และขนาด 16 x 16 สาขาการผลิต นอกจากนี้ ได้จัดทำเมทริกซ์ตัวทวีผลกระทบ (Multiplier or Inverse Matrix) เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ด้วย

2.7) ตารางปี 2538 เป็นการจัดทำแบบกึ่งสมบูรณ์แบบ (Semi-Comprehensive) มีขนาด 180 x 180 สาขาการผลิต ขนาด 58 x 58 ขนาด 26 x 26 และขนาด 16 x 16 สาขาการผลิต โดยจัดทำเพื่อให้ครอบคลุมการผลิตสินค้าใหม่ที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจในช่วงปี 2534 - 2538

2.8) ตารางปี 2541 เป็นการจัดทำแบบกึ่งสมบูรณ์แบบ (Semi-Comprehensive) มีขนาด 180 x 180 สาขาการผลิต ขนาด 58 x 58 ขนาด 26 x 26 และขนาด 16 x 16 สาขาการผลิตโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตสินค้าและบริการในช่วงเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ โดยมีการสำรวจครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ

2.9) ตารางปี 2543 เป็นการจัดทำแบบกึ่งสมบูรณ์แบบ (Semi-Comprehensive) มีขนาด 180 x 180 สาขาการผลิต ขนาด 58 x 58 ขนาด 26 x 26 และขนาด 16 x 16 สาขาการผลิต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตสินค้าและบริการ โดยมีการสำรวจครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ

2.10) ตารางปี 2548เป็นการจัดทำแบบกึ่งสมบูรณ์แบบ(Semi-Comprehensive) มีขนาด 180 x 180 สาขาการผลิต ขนาด 58 x 58 ขนาด 26 x 26 และขนาด 16 x 16 สาขาการผลิต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตสินค้าและบริการ โดยมีการสำรวจครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศเพื่อให้ครอบคลุมการผลิตสินค้าใหม่ที่เกิดขึ้น (New Product) ในระบบเศรษฐกิจในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาและเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างแบบจำลองเศรษฐกิจมหภาค (Macro-Model)

ปัจจุบัน ประเทศไทยอยู่ในระหว่างการศึกษาเพื่อจัดทำตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตปี 2553 โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

3) บัญชีเศรษฐกิจเงินทุน (Flow-of-Funds)

เป็นบัญชีแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการออมและการลงทุน กับกิจกรรมทางการเงินของภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ โดยแสดงให้เห็นถึงแหล่งที่มาของเงินทุนและการใช้ไปของเงินทุน โดยผ่านเครื่องมือทางการเงินประเภทต่าง ๆ เช่น เงินสด เงินฝากธนาคาร พันธบัตร หุ้นทุน และหุ้นกู้ เป็นต้น

การรายงานบัญชีเงินทุนในประเทศไทยได้เริ่มจัดทำเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ.2518 โดยเกิดจากความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และธนาคารแห่งประเทศไทย โดยการจัดทำได้เป็นไปตามหลัก SNA 1968 ขององค์การสหประชาชาติ ปัจจุบันบัญชีเศรษฐกิจเงินทุนของประเทศไทยฉบับล่าสุด เป็นการรายงานข้อมูลของปี พ.ศ.2553 ซึ่งจะจำแนกระบบเศรษฐกิจเป็นรายภาคสถาบัน (Economic institutional sector) ได้แก่

3.1) ภาคครัวเรือน กิจการของเอกชนที่ไม่ใช่นิติบุคคล และสถาบันที่ไม่แสวงหากำไร (Household including non-financial unincorporated enterprise and non-profit institution, HH) ประกอบด้วย ครัวเรือนทุกประเภททั้งครัวเรือนที่หัวหน้าครอบครัวเป็นเจ้าของกิจการที่ไม่ได้อยู่ในรูปบริษัทหรือห้างหุ้นส่วน เช่น กิจการของบุคคลคนเดียว ครัวเรือนที่หัวหน้าครอบครัวเป็นบุคคลที่ได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน และสถาบันที่ไม่แสวงหากำไร เช่น สภากาชาด มูลนิธิ สมาคม สโมสร เป็นต้น

3.2) ภาคธุรกิจนิติบุคคลและกึ่งนิติบุคคลและไม่ได้ทำหน้าที่เป็นสถาบันการเงิน (Incorporated Private Non-Financial Business, BINCO) ประกอบด้วยธุรกิจที่มีเจ้าของและ/หรือควบคุมโดยนิติบุคคลหรือกึ่งนิติบุคคล ซึ่งปกติทำกิจการที่ไม่เกี่ยวกับการเงิน เช่น บริษัทก่อสร้าง บริษัทอุตสาหกรรม บริษัทค้าส่งค้าปลีกต่าง ๆ เป็นต้น

3.3) ภาครัฐบาล แบ่งเป็น รัฐบาลกลาง (Central government, GC) และรัฐบาลส่วนท้องถิ่น (Local government, GL) โดยรัฐบาลกลาง ประกอบด้วย กระทรวง ทบวง กรม และสำนักงานต่างๆ ที่รัฐบาลจัดตั้งขึ้น และอยู่ภายใต้การบริหารของรัฐบาลกลาง รวมทั้งองค์กรอิสระที่จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญ และรัฐบาลส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาล สุขาภิบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด

3.4) ภาครัฐวิสาหกิจ (State enterprises, BSE) หมายถึง กิจการที่ดำเนินการโดยรัฐหรือรัฐพาณิชย์ ซึ่งประกอบด้วย องค์กรของรัฐบาล หน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ หรือรัฐวิสาหกิจที่เกิดขึ้นโดยการที่รัฐบาลและ/หรือรัฐวิสาหกิจอื่นๆ เข้าร่วมทุนด้วย ซึ่งเมื่อรวมกันแล้วต้องเกินกว่าร้อยละ 50 ของทุนทั้งหมด

ในการจัดทำบัญชีเศรษฐกิจเงินทุน รัฐวิสาหกิจที่ดำเนินการเกี่ยวกับด้านการเงิน เช่น ธนาคารกรุงไทย ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ เป็นต้น จะไม่รวมอยู่ในภาคนี้ แต่จะรวมอยู่ในภาคสถาบันการเงิน

3.5) ภาคต่างประเทศ (Rest of the world, R/W) ประกอบด้วย เอกชน นิติบุคคลที่อยู่นอกประเทศไทย รัฐบาลของประเทศอื่นรวมทั้งองค์การระหว่างประเทศ

3.6) ภาคสถาบันการเงิน (Financial institutions) ประกอบด้วย กิจการซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับธุรกิจด้านการเงินด้วยการก่อหนี้และจัดหาสินทรัพย์ทางการเงิน ซึ่งแบ่งเป็นกิจการด้านธนาคาร (Banking institutions) และกิจการที่มีใช้การธนาคาร (Non-banking institutions)

นอกจากนี้ ยังจำแนกรายการออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

- **รายการด้านที่มีใช้การเงิน (Non-financial transaction)** เป็นการแสดงถึงเงินออมและการลงทุนของแต่ละภาคเศรษฐกิจในรอบปี ได้ข้อมูลจากบัญชีรายได้ประชาชาติ ซึ่งมีรายการสำคัญ ได้แก่ การออมเบื้องต้น (Gross Savings) เงินโอน (Transfer) การสะสมทุนเบื้องต้น (Gross capital formation) และการซื้อขายที่ดินสุทธิ (Purchase of land, net)

- **รายการด้านการเงิน (Financial transaction)** แสดงถึงการใช้เงินออมส่วนเกินหรือขาดเงินออมที่ขาดดุลของแต่ละภาคเศรษฐกิจโดยอาศัยเครื่องมือทางการเงินประเภทต่างๆ ซึ่งสามารถจำแนกได้ตามสภาพคล่องและตามความนิยมที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย ข้อมูลส่วนใหญ่รวบรวมได้จากงบดุลหรืองบแสดงฐานะการเงินของกิจการธุรกิจทุกประเภท ได้แก่ เงินสด (Currency) เงินฝากกระแสรายวัน (Demand deposits) เงินฝากเพื่อเรียกและเงินฝากประจำ (Savings and time deposits) หลักทรัพย์ภาครัฐ (Public authority securities) เงินนอกงบประมาณ (Non-budgetary accounts) เงินกู้ระยะสั้น (Short-term loans) เงินกู้ระยะยาว (Long-term loans) ตราสารพาณิชย์ (Commercial bills) หุ้น (Share capital) หุ้นกู้ (Debentures) เงินประกันชีวิตและเงินกองทุนบำเหน็จ (Life assurance and pension funds) จำนอง (Mortgages) สินเชื่อเพื่อการค้า (Trade credit) การเช่าซื้อ (Hire purchase debts) เงินสำรองระหว่างประเทศ (International reserve position) สินทรัพย์ต่างประเทศ (Foreign debts and claims) และสินทรัพย์และหนี้สินอื่นๆ (Others)

4) บัญชีดุลการชำระเงิน (Balance of Payment)

เป็นบัญชีที่จัดทำขึ้นเพื่อดูการไหลเข้าและออกของเงินตราต่างประเทศจากการทำธุรกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศซึ่งในที่นี้หมายถึงระหว่างผู้มีถิ่นฐานในประเทศ (residents) กับผู้มีถิ่นฐานในต่างประเทศ (nonresidents) ในรอบ 1 ปีมีทั้งในรูปของเงินสกุลบาทและเงินสกุลหลักได้แก่ดอลลาร์สหรัฐฯ โดยดุลการชำระเงินอาจจะเกินดุล (Surplus) สมดุล (Balance) หรือขาดดุล (Deficit) ก็ได้ขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงขององค์ประกอบแต่ละประเภทที่เกี่ยวข้องในบัญชีดุลการชำระเงิน ทั้งนี้บัญชีจะเกินดุลเมื่อมีการไหลเข้าของเงินตราต่างประเทศมากกว่าการไหลออกของเงินตราต่างประเทศ บัญชีจะสมดุลเมื่อมีการไหลเข้าของเงินตราต่างประเทศเท่ากับการไหลออกของเงินตราต่างประเทศ และบัญชีจะขาดดุลเมื่อมีการไหลเข้าของเงินตราต่างประเทศน้อยกว่าการไหลออกของเงินตราต่างประเทศ ในปัจจุบันบัญชีดุลการชำระเงินของประเทศไทยมีส่วนประกอบดังนี้

4.1) บัญชีเดินสะพัด (current account) แบ่งออกเป็น 3 บัญชีย่อย ได้แก่

4.1.1) สินค้าและบริการ (goods and services) แบ่งเป็นดุลการค้า และดุลบริการ จากบัญชีดุลการชำระเงินของไทย ตัวเลขมูลค่าสินค้าออกคำนวณจากราคา f.o.b. (free on board) หมายถึงมูลค่าของสินค้า ณ แหล่งผลิต ส่วนตัวเลขมูลค่าสินค้าเข้าคำนวณจากราคา c.i.f. (cost insurance and freight) หมายถึงมูลค่าสินค้าเมื่อถึงมือผู้สั่งซื้อปลายทาง หรือเท่ากับราคา f.o.b.บวกด้วยค่าระวางและค่าประกันภัย

4.1.2) รายได้ (incomes) ประกอบด้วย ค่าตอบแทนแรงงานและรายได้จากการลงทุน แรงงานไทยที่ไปทำงานในต่างประเทศและส่งค่าจ้างเงินเดือนมาให้ครอบครัวในไทย ถือเป็นรายรับเข้ามา ส่วนแรงงานต่างชาติที่เข้ามาทำงานในไทยและส่งเงินกลับประเทศ ถือเป็นรายจ่ายออกไป

4.1.3) เงินโอน (current transfer) หมายถึง เงินที่ผู้รับได้เปล่า ไม่ต้องให้สินค้าและบริการแก่ผู้จ่ายเงินเป็นการตอบแทน มีทั้งเงินโอนของเอกชนและรัฐบาล การโอนเงินของเอกชนส่วนมากเป็นการส่งเงินไปให้ญาติพี่น้องในต่างประเทศ ส่วนการโอนเงินของรัฐบาลนั้นเป็นการให้ความช่วยเหลือระดับประเทศในด้านต่างๆ

4.2) บัญชีทุนและการเงิน (capital and financial account) แบ่งเป็น 2 บัญชีย่อยคือ

4.2.1) บัญชีทุน (capital account) ประกอบด้วย การยกเลิกหนี้ (เจ้าหนี้ไม่ติดใจทางถาม) การโอนเงินของผู้อพยพ หนี้สิน/ทรัพย์สินที่มีใช้เพื่อการผลิตหรือการลงทุน รายการเหล่านี้เดิมรวมอยู่ในบัญชีเงินโอนและบริจาค

4.2.2) บัญชีการเงิน (financial account) ประกอบด้วยการลงทุนโดยตรง (direct investment) และการลงทุนโดยทางอ้อม (indirect investment) การลงทุนโดยตรงของเอกชนหมายถึงเจ้าของเงินทุนเป็นผู้ดำเนินกิจการนั้นด้วย ผลตอบแทนของการลงทุนโดยตรงคือกำไร การลงทุนโดยตรงถือเป็นการลงทุนระยะยาว ส่วนการลงทุนโดยอ้อมคือการลงทุนในหลักทรัพย์ต่างๆ รวมทั้งการฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์หรือบริษัทเงินทุน ผลตอบแทนของการลงทุนทางอ้อมคือดอกเบี้ยและเงินปันผลซึ่งเงินทุนเหล่านี้มีทั้งการไหลเข้าและไหลออก โดยบัญชีการเงินนี้ยังรวมการเคลื่อนย้ายเงินทุนของภาครัฐบาลด้วย ตามปกติรัฐบาลอาจกู้เงินจากประชาชนหรือหน่วยงานเอกชนภายในประเทศ หรือสถาบันการเงินในต่างประเทศ เพื่อนำเงินมาใช้จ่ายในโครงการพัฒนาต่างๆ การกู้ยืมเงินจากต่างประเทศเป็นรายการที่จะต้องบันทึกเป็นรายรับ เพราะเป็นการเคลื่อนย้ายเงินทุนเข้าประเทศ ขณะเดียวกันรัฐบาลก็อาจเคลื่อนย้ายเงินทุนออกนอกประเทศโดยการให้เงินกู้แก่รัฐบาลของประเทศอื่น ถือเป็นรายจ่าย

4.3) การจัดสรรสิทธิถอนเงินพิเศษ (allocation of SDRs) สิทธิถอนเงินพิเศษคือเงินที่ได้รับจัดสรรจาก IMF เพื่อเพิ่มสภาพคล่องใช้ชำระหนี้ระหว่างประเทศแต่ได้ยุติบทบาทมานานแล้ว

4.4) บัญชีทุนสำรองต่างประเทศ (international reserves account) แบ่งเป็นสองส่วน ส่วนหนึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของประเทศชาติส่วนรวม ทำหน้าที่ 2 ประการพร้อมกัน คือ เป็นทุนหนุนหลังการออกธนบัตร และรักษาสภาพคล่องการชำระหนี้ระหว่างประเทศ ประกอบด้วย สินทรัพย์ชนิดต่างๆ ได้แก่ ทองคำที่เป็นหลักทรัพย์เงินตรา (monetary gold) เงินตราต่างประเทศบางสกุลที่ยอมรับกันแพร่หลายในการชำระหนี้ระหว่างประเทศ หลักทรัพย์ระยะสั้นและระยะยาวที่มีเงินต้นและผลตอบแทนเป็นเงินตราต่างประเทศ เงินฝากธนาคารพาณิชย์ซึ่งต้องชำระคืนและผลตอบแทนเป็นเงินตราต่างประเทศ

โดยที่ธนาคารแห่งประเทศไทยทำหน้าที่แทนรัฐบาลดูแลจัดการกองทุนสำรองระหว่างประเทศนี้ และนำผลประโยชน์จากกองทุนนี้ไปใช้จ่ายดำเนินนโยบายการเงินเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

5) บัญชีงบดุลแห่งชาติ (National Balance Sheet)

บัญชีงบดุล (Balance Sheet) เป็นบัญชีที่แสดงถึงมูลค่าของสินทรัพย์ หนี้สิน และความมั่งคั่งสุทธิของประเทศ (Total Economy) หรือที่แต่ละภาคสถาบันเศรษฐกิจ (Institutional Sector) ของประเทศถือครองอยู่ ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง เช่น สินทรัพย์ หนี้สิน และความมั่งคั่งสุทธิที่ครัวเรือนถือครองหรือรัฐบาลถือครอง เป็นต้น เมื่อรวมทุกภาคสถาบันเศรษฐกิจเข้าด้วยกันก็จะได้เป็นสินทรัพย์ หนี้สินและความมั่งคั่งสุทธิโดยรวมของประเทศ (Net Worth) บัญชีงบดุลของประเทศมีความเกี่ยวเนื่องโดยตรงกับบัญชีประชาชาติโดยที่สินทรัพย์ในบัญชีงบดุล คือ ปัจจัยการผลิตที่สำคัญประการหนึ่งของระบบเศรษฐกิจ เมื่อนำมารวมกับปัจจัยแรงงานและการจัดการก็จะได้เป็นปัจจัยการผลิตขั้นต้น (Primary Input) ที่สามารถนำมาใช้ผลิตสินค้าและบริการร่วมกับปัจจัยประเภทวัตถุดิบและอื่นๆ เกิดกระบวนการผลิตและได้เป็นผลผลิตของประเทศหรือผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ขึ้นมา

งบดุลทำให้ลำดับของบัญชีต่างๆ เกิดความสมบูรณ์ (Complete the Sequence of Accounts) โดยแสดงถึงผลลัพธ์สุดท้าย (Ultimate Result) ของการบันทึกบัญชีด้านการผลิต (Production Account) การกระจายและการใช้ของรายได้ (Distribution and Use of Incomes) และบัญชีสะสม (Accumulation Account) โดยบัญชีสะสม (Accumulation Account) บันทึกการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าสินทรัพย์ หนี้สิน และความมั่งคั่งสุทธิที่เกิดขึ้นระหว่างรอบระยะเวลาบัญชี (Accounting Period) ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงระหว่างงบดุลต้นงวดและงบดุลสิ้นงวดของสินทรัพย์

การแสดงรายการของบัญชีงบดุลจะแสดงถึงมูลค่าของสินทรัพย์และหนี้สินที่มีอยู่ ณ ต้นงวดบัญชี บวกด้วยมูลค่าของสินทรัพย์และหนี้สินที่เปลี่ยนแปลงระหว่างปี ก็จะได้มูลค่าของสินทรัพย์ หนี้สินและความมั่งคั่ง ณ สิ้นงวดบัญชี หรือ ณ สิ้นปี โดยทั่วไปจะกำหนด ณ วันที่ 31 ธันวาคมของทุกปี เป็นวันสิ้นงวดบัญชี

การจัดทำงบดุลสามารถจัดทำเป็นหน่วยสถาบัน (Institutional Units) ภาคสถาบัน (Institutional Sector) และระบบเศรษฐกิจทั้งหมด (Total Economy) ทั้งนี้ในระบบเศรษฐกิจประกอบด้วย 5 สถาบัน ได้แก่ สถาบันรัฐบาล (Government) สถาบันการเงิน (Financial Corporations) สถาบันที่ไม่ใช่การเงิน (Non-Financial Corporations) ครัวเรือน (Households) และสถาบันไม่แสวงหากำไรที่บริการครัวเรือน (Non-Profit Institutions Serving Household)

การเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์ในงบดุลจะช่วยให้สามารถวิเคราะห์และติดตามภาวะและพฤติกรรมทางเศรษฐกิจและการเงิน (Economic and Financial Conditions and Behavior) งบดุลจะให้ข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการวิเคราะห์หลายด้าน เช่น การศึกษาปัจจัยกำหนดพฤติกรรมครัวเรือน (Household Behavior) การบริโภค และการออมของครัวเรือน มักรวมตัวแปรความมั่งคั่ง (Wealth Variable) เพื่อติดตามผลของปัจจัยดังกล่าวจากการเปลี่ยนแปลงของราคาของหลักทรัพย์บริษัท (Corporate Securities) หรือการเสื่อมและการล่าสมัยของสินค้าคงทน (Durable Consumer Goods) ต่อพฤติกรรมการซื้อของครัวเรือน (Households' Purchasing Patterns) นอกจากนี้งบดุลของครัวเรือนยังสามารถนำมาประเมินการกระจายความมั่งคั่งและสภาพคล่องได้

สำหรับบริษัท (Corporation) งบดุลจะใช้ประโยชน์ในการคำนวณอัตราส่วนต่างๆ สถาบันการเงินจะต้องติดตามอัตราส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสำรอง (Reserve Ratio) สถาบันที่ไม่ใช่สถาบันทางการเงิน (Non-Financial Corporation) จะสนใจอัตราส่วน (Ratio) บางตัว เช่น อัตราส่วนแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียน (Current Assets) และหนี้สินหมุนเวียน (Current Liabilities) ความสัมพันธ์ระหว่างราคาตลาดของหุ้น (Market Value of Corporate Shares) กับมูลค่าทางบัญชีที่ปรับปรุงแล้ว (Adjusted Book Value)

ข้อมูลมูลค่าของสินทรัพย์ถาวรของบริษัท หรือหน่วยสถาบันอื่นจะใช้ประโยชน์ในการศึกษาพฤติกรรมการลงทุน และการใช้เงินเพื่อการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรเป็นต้น

ปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานราชการหรือองค์กรใดรวบรวมหรือจัดทำสถิติข้อมูลบัญชีงบดุลระดับประเทศ ได้ครบถ้วนทุกสถาบันมาก่อน มีเพียงรายงานทางบัญชีที่ฝ่ายบริหารของภาคธุรกิจจัดทำขึ้นเมื่อครบรอบระยะเวลา บัญชีหนึ่งๆ คือในช่วงสามเดือนหรือไตรมาส หรือรายปีเพื่อแสดงฐานะทางการเงินของตนเอง ซึ่งเรียกว่า “งบดุล เฉพาะบริษัท” เท่านั้น ซึ่งการจัดทำรายงานเป็นไปตามกฎหมายที่กำหนดให้องค์กรธุรกิจ สถาบันทางการเงินต่างๆ ต้องจัดทำรายงานผลการดำเนินงานต่อสาธารณะและต้องส่งงบดุลให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ เช่น หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น

ดังนั้นในระดับประเทศ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นหน่วยงาน หลักในการวางแผน จัดทำยุทธศาสตร์และจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ สำนักงานฯ เล็งเห็น ถึงความสำคัญที่จะต้องผลักดันให้มีการพัฒนาข้อมูลบัญชีงบดุลในระดับประเทศขึ้น เพื่อใช้วิเคราะห์การ บริหารงาน ฐานะการเงินหรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของประเทศในรอบระยะเวลาหนึ่งๆซึ่งจะเป็น ประโยชน์อย่างยิ่งในการตัดสินใจในเชิงการบริหารสินทรัพย์ บริหารหนี้ หรือการจัดการทางด้านการจัดเก็บภาษี การขยายการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน เป็นต้น รวมทั้งจะทำให้การวิเคราะห์และวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจของ ประเทศสะท้อนการใช้ทรัพยากรของประเทศอย่างแท้จริง

การจัดทำบัญชีงบดุลของประเทศ ต้องอาศัยการจัดเก็บข้อมูลจากทุกหน่วยงานทั้งบริษัท ห้างร้าน ภาครัฐ ภาคครัวเรือน องค์กรหรือมูลนิธิต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนทุกหน่วยสถาบันทางเศรษฐกิจซึ่งเรียกว่า “วิธีการสำมะโนข้อมูล” ซึ่งในทางปฏิบัติเป็นไปได้ยากเนื่องจากต้องใช้งบประมาณและบุคลากรจำนวนมาก ใน การเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด ดังนั้นจึงถือเป็นข้อจำกัดที่ประเทศส่วนใหญ่ไม่สามารถดำเนินการจัดทำบัญชีนี้ ขึ้นมาได้ ต่อมาในภายหลังสหประชาชาติได้แนะนำให้มีการจัดทำข้อมูลบัญชีงบดุล โดยใช้วิธีการทางอ้อม เรียกว่า (Perpetual Inventory Method: PIM) ในส่วนของรายการสินทรัพย์ที่ไม่มีใช้ทางการเงิน (Non-financial assets) โดยประเทศในกลุ่ม OECD ได้จัดทำคู่มือการคำนวณเพื่อเผยแพร่วิธีการจัดทำ ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยโดยสำนัก บัญชีประชาชาติสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ทำการศึกษาวิธีการและเผยแพร่ ข้อมูลสู่สาธารณะแล้ว เรียกว่า “สต็อกทุนของประเทศไทย” ซึ่งจัดทำสถิติข้อมูลปีเริ่มแรกตั้งแต่ปี 2513 – ปัจจุบัน สำหรับข้อมูลในส่วนอื่นๆ ที่เหลือยังไม่มีเผยแพร่ ซึ่งปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการพัฒนาข้อมูลสินทรัพย์ที่มีใช้ ทางการเงิน สินทรัพย์และหนี้สินทางการเงิน ให้ครอบคลุมมากที่สุด ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ใช้สามารถนำข้อมูลไปใช้สำหรับ การวิเคราะห์ในแบบจำลอง หรือการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและแม่นยำต่อไป

การจัดทำข้อมูลและการเผยแพร่ข้อมูลส่วนใหญ่อยู่ภายใต้ความดูแลของสำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้แก่ บัญชีรายได้ประชาชาติ ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต บัญชีเศรษฐกิจเงินทุน และบัญชีงบดุลแห่งชาติ ส่วนบัญชีดุลการชำระเงิน ธนาการแห่งประเทศไทย (ธปท.) เป็น ผู้จัดทำข้อมูลและเผยแพร่

2.3 ความสำคัญและการนำไปใช้ประโยชน์⁴

ในระดับมหภาคนั้น ข้อมูลที่สำคัญและสามารถใช้งานได้แสดงถึงสถานภาพของภาวะเศรษฐกิจก็คือข้อมูลบัญชีประชาชาติของประเทศ ดังนั้นโดยนิยามแล้วบัญชีประชาชาติจึงหมายถึงข้อมูลในระดับภาพรวมของประเทศที่แสดงถึง การผลิต รายได้ รายจ่ายของภาคเศรษฐกิจจริง(ภาคสินค้าและบริการทั้งหมด) อย่างเป็นระบบที่ครบถ้วนสมบูรณ์ทั้งหมดกล่าวโดยสรุปแล้วบัญชีประชาชาติมีความสำคัญ ดังนี้

1) ใช้เป็นเครื่องชี้วัดระดับการผลิต รายได้และการใช้จ่ายของประเทศ ค่าในบัญชีประชาชาติสามารถสะท้อนให้เห็นถึงการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Economic Growth) และโครงสร้างเศรษฐกิจ (Economic Structure) โดยดูจากอัตราการขยายตัวราคาคงที่และองค์ประกอบของรายการต่างๆ ในบัญชีประชาชาติ รวมไปถึงค่าแหล่งที่มาของอัตราการเจริญเติบโต (Source of Growth) การแสดงให้เห็นภาพของเสถียรภาพเศรษฐกิจ (Economic Stability) โดยสามารถดูได้จากค่าดัชนีราคาทั้งในระดับราคารวม(GDP Implicit price deflator) และรายละเอียดในแต่ละกลุ่มหรือประเภทก็ได้ รวมไปถึงค่าดุลการใช้จ่ายของภาคเศรษฐกิจต่างๆ ซึ่งจะเป็นตัวสะท้อนให้เห็นความสำคัญในเรื่องของราคาและระดับราคาได้เช่นกัน นอกจากนี้ บัญชีประชาชาติยังสามารถแสดงให้เห็นถึงการกระจายรายได้ (Income Distribution) ที่จำแนกตามองค์ประกอบของรายได้ หรือในมิติอื่นได้อีกด้วย

2) ใช้เป็นตัวเปรียบเทียบค่าทางเศรษฐกิจที่สำคัญๆ เช่น ดุลการค้า ดุลการคลัง ดุลการชำระหนี้ภาระหนี้ ภาระหนี้เสีย โดยการนำค่าเหล่านี้มาเทียบกับ GDP เพื่อแสดงให้เห็นน้ำหนักความสำคัญหรือในทางกลับกันก็สามารถสะท้อนความรุนแรงของปัญหาในแต่ละเรื่อง

3) ใช้เป็นเครื่องมือวิเคราะห์เศรษฐกิจ (Economic Analysis) การตัดสินใจดำเนินกิจกรรมเศรษฐกิจ (Decision-taking)และการกำหนดนโยบายวางแผนเศรษฐกิจ (Policy-making)

4) ใช้เป็นกรอบแนวคิดหลักในการพัฒนามาตรฐานและวิธีการทางสถิติในด้านต่างๆ ที่สำคัญ เช่น เป็นมาตรฐานในการกำหนดนิยาม มาตรฐาน หมวดหมู่ วิธีการสำรวจ การกำหนดประชากรและตัวอย่าง เป็นต้น

5) ใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างความร่วมมือระหว่างนักเศรษฐศาสตร์ในการพัฒนาข้อมูลด้านต่าง ๆ ได้อย่างเป็นระบบ

2.4 ดัชนีและตัวชี้วัดสาขาบัญชีประชาชาติ

ดัชนีและตัวชี้วัดสาขาบัญชีประชาชาติ ประกอบด้วย

- Gross Domestic Product (GDP)
- Per Capita Gross Domestic Product
- Gross National Product (GNP)
- Net National Product
- Per Capita National Product
- National Income

⁴ นพพร มนูญผล ผู้อำนวยการสำนักบัญชีประชาชาติ สศช. เรื่อง “แนวทางการพัฒนาระบบบัญชีประชาชาติของประเทศไทยเข้าสู่ระบบ 1993 SNA”

- Per Capita National Income
- Net National Income
- Composition of GDP(Production Approach) and Each Item as a Percentage of GDP
 - Agricultural Sector
 - Non-Agricultural Sector
- Composition of GDP(Expenditure Approach) and Each Element as a Percentage of GDP
 - Private Final Consumption
 - Gross Fixed Capital Formation
 - General Government Consumption
 - Export
 - Import
- Degree of Openness (Export + Import)/GDP
- Gross Saving
- Gross Saving as a Percentage of GDP
- Gross Saving as a Percentage of National Income
- Current Account Balance
- Current Account Balance as a Percentage of GDP
- Capital and Financial Account Balance
- Balance of Payment
- International Reserve
- External Debt
- Debt Service Ratio

บทที่ 3

ผังสถิติทางการสาขาบัญชีประชาชาติ

3.1 แนวคิดในการจัดโครงสร้างสถิติทางการสาขาบัญชีประชาชาติ

การจัดโครงสร้างและผังรวมสถิติทางการสาขาบัญชีประชาชาติ พิจารณาจากกรอบแนวคิดในการจัดระบบสถิติตามข้อกำหนดของระบบบัญชีประชาชาติ (System of National Accounts : SNA) โดยมีโครงสร้างสถิติทางการดังต่อไปนี้

1. บัญชีรายได้ประชาชาติ(National Income Account)

- 1.1 Main Account
- 1.2 Gross Domestic Product (GDP)
- 1.3 Gross Domestic Product (Production)
- 1.4 Gross Domestic Product (Expenditure)
- 1.5 National Income(NI)
- 1.6 Gross regional product/Gross provincial product

2. ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต(Input-Output Tables)

- 2.1 Input Structure (overall and by sector)
- 2.2 Output Distribution(overall and by sector)

3. บัญชีเศรษฐกิจเงินทุน(Flow of Funds Accounts)

- 3.1 Sectors Tables
- 3.2 Supplementary Tables

4. บัญชีดุลการชำระเงิน(Balance of Payments)

- 4.1 Balance of Payments

5. บัญชีงบดุลแห่งชาติ(National Balance Sheet)

- 5.1 Capital stock of Thailand

โดยการบันทึกมูลค่าบัญชีที่ 1-4 จะเป็นการบันทึกมูลค่าธุรกรรมทางเศรษฐกิจที่แสดงการไหลเวียน (Flow) ของธุรกรรมในระหว่างปี ส่วนบัญชีที่ 5 บัญชีงบดุลแห่งชาติจะบันทึกมูลค่าในรูปของสต็อก (Stock) ซึ่งแสดงมูลค่า ณ สิ้นปี

3.2 ผังสถิติทางการสาขาบัญชีประชาชาติ

โครงสร้างสถิติทางการ	ชื่อสถิติทางการ	รายการสถิติทางการ	คาบเวลาการเผยแพร่/รายงาน	รูปแบบ/วิธีการเผยแพร่	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
1. บัญชีรายได้ประชาชาติ (National Income Accounts)						
1.1 Annual data			รายปี	เอกสารรายงาน http://www.nesdb.go.th	สศช.	
1.1.1 Main Accounts						
	Production account	o Production account				
	Generation of income account	o Generation of income account				
	Allocation of primary income account	o Allocation of primary income account				
	Secondary distribution of income account	o Secondary distribution of income account				
	Use of disposable income account	o Use of disposable income account				
	Redistribution of income in kind account	o Redistribution of income in kind account				
	Use of adjusted disposable income account	o Use of adjusted disposable income account				
	External income account	o External income account				
1.1.2 Gross Domestic Product (GDP), Chain Volume Measures(1990-2010)						
	Expenditure on gross domestic product	o Expenditure on gross domestic product at current market prices				

โครงสร้างสถิติทางการ	ชื่อสถิติทางการ	รายการสถิติทางการ	คาบเวลาการเผยแพร่/รายงาน	รูปแบบ/วิธีการเผยแพร่	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
		<ul style="list-style-type: none"> o Expenditure on gross domestic product, chain volume measures (reference year = 2002) 				
1.1.3 Gross Domestic Product (Production)						
	Gross domestic product	<ul style="list-style-type: none"> o Gross domestic product at current marketprices by economic activities 				
		<ul style="list-style-type: none"> o Gross domestic product at current factor cost by economic activities 				
		<ul style="list-style-type: none"> o Gross domestic product, chain volume measures (reference year = 2002) 				
	Gross domestic product originating from agriculture, hunting and forestry	<ul style="list-style-type: none"> o Gross domestic product originating from agriculture, hunting and forestry at current market prices 				
		<ul style="list-style-type: none"> o Gross domestic product originating from agriculture, hunting and forestry, chain volume measures (reference year = 2002) 				
	Gross domestic product originating from fishing	<ul style="list-style-type: none"> o Gross domestic product originating from fishing at current market prices 				
		<ul style="list-style-type: none"> o Gross domestic product originating from fishing, chain volume measures (reference year = 2002) 				
Gross domestic product originating from mining and quarrying	<ul style="list-style-type: none"> o Gross domestic product originating from mining and quarrying at current market prices 					

โครงสร้างสถิติทางการ	ชื่อสถิติทางการ	รายการสถิติทางการ	คาบเวลาการเผยแพร่/รายงาน	รูปแบบ/วิธีการเผยแพร่	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
		o Gross domestic product originating from mining and quarrying, chain volume measures (reference year = 2002)				
	Gross domestic product originating from manufacturing	o Gross domestic product originating from manufacturing at current market prices				
		o Gross domestic product originating from manufacturing, chain volume measures (reference year = 2002)				
	Gross domestic product originating from electricity, gas and water supply	o Gross domestic product originating from electricity, gas and water supply at current market prices				
		o Gross domestic product originating from electricity, gas and water supply, chain volume measures (reference year = 2002)				
	Gross domestic product originating from construction	o Gross domestic product originating from construction at current market prices				
		o Gross domestic product originating from construction, chain volume measures (reference year = 2002)				

โครงสร้างสถิติทางการ	ชื่อสถิติทางการ	รายการสถิติทางการ	คาบเวลาการเผยแพร่/รายงาน	รูปแบบ/วิธีการเผยแพร่	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
	Gross domestic product originating from wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods	o Gross domestic product originating from wholesale and retail trade, repair of motor vehicles,, motorcycles and personal and household goods at current market prices				
		o Gross domestic product originating from wholesale and retail trade, repair of motorvehicles, motorcycles and personal and household goods, chain volume measures (reference year = 2002)				
	Gross domestic product originating from hotels and restaurants	o Gross domestic product originating from hotels and restaurants at current market prices				
		o Gross domestic product originating from hotels and restaurants, chain volume measures (reference year = 2002)				
	Gross domestic product originating from transport, storage and communications	oGross domestic product originating from transport, storage and communications at current market prices				
		oGross domestic product originating from transport, storage and communications, chain volume measures (reference year = 2002)				

โครงสร้างสถิติทางการ	ชื่อสถิติทางการ	รายการสถิติทางการ	คาบเวลาการเผยแพร่/รายงาน	รูปแบบ/วิธีการเผยแพร่	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
	Gross domestic product originating from financial intermediation	oGross domestic product originating from financial intermediation at current market prices				
		o Gross domestic product originating from financial intermediation, chain volume measures (reference year = 2002)				
	Gross domestic product originating from real estate, renting and business activities	oGross domestic product originating from real estate, renting and business activities at current market prices				
		o Gross domestic product originating from real estate, renting and business activities, chain volume measures (reference year = 2002)				
	Gross domestic product originating from other community, social and personal service activities	o Gross domestic product originating from other community, social and personal service activities at current market prices				
		oGross domestic product originating from other community, social and personal service activities, chain volume measure (reference year = 2002)				

โครงสร้างสถิติทางการ	ชื่อสถิติทางการ	รายการสถิติทางการ	คาบเวลาการ เผยแพร่/ รายงาน	รูปแบบ/วิธีการ เผยแพร่	หน่วยงาน รับผิดชอบ	หมายเหตุ
1.1.4 Gross Domestic Product (Expenditure)						
	Private final consumption expenditure	o Composition of private final consumption expenditure at current market prices				
		o Composition of private final consumption expenditure, chain volume measures (reference year = 2002)				
		o Composition of private final consumption expenditure by type and durability at current market prices				
		o Composition of private final consumption expenditure by type and durability, chain volume measure (reference year = 2002)				
	General government final consumption expenditure	o Composition of general government final consumption expenditure at current market prices				
		o Composition of general government final consumption expenditure, chain volume measure (reference year = 2002)				
	Gross capital formation	o Gross capital formation at current market prices				
		o Gross capital formation, chain volume measures (reference year = 2002)				

โครงสร้างสถิติทางการ	ชื่อสถิติทางการ	รายการสถิติทางการ	คาบเวลาการเผยแพร่/รายงาน	รูปแบบ/วิธีการเผยแพร่	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
	Gross fixed capital formation by type of capital goods	<ul style="list-style-type: none"> o Gross fixed capital formation by type of capital goods at current market prices o Gross fixed capital formation by type of capital goods, chain volume measures (reference year = 2002) 				
	Gross fixed capital formation by type of assets	<ul style="list-style-type: none"> o Gross fixed capital formation by type of assets at current market prices o Gross fixed capital formation by type of assets, chain volume measures (reference year = 2002) 				
1.1.5 National income						
	Distribution of the National income at current market prices	o Distribution of the National income at current market prices				
	Savings and gross capital formation	o Savings and gross capital formation				
	General government income account	o General government income account				
	Households and NPISHs income account	o Households and NPISHs income account				
	Compensation of employees	o Compensation of employees				
	Households and NPISHs mixed income receivable	o Households and NPISHs mixed income receivable				
	Households and NPISHs property income receivable	o Households and NPISHs property income receivable				
	Household and NPISHs property income payable	o Household and NPISHs property income payable				
	Saving of corporations	o Saving of corporations				

โครงสร้างสถิติทางการ	ชื่อสถิติทางการ	รายการสถิติทางการ	คาบเวลาการ เผยแพร่/ รายงาน	รูปแบบ/วิธีการ เผยแพร่	หน่วยงาน รับผิดชอบ	หมายเหตุ
	Corporate transfer payments received by household and NPISHs	o Corporate transfer payments received by household and NPISHs				
	Taxes	o Taxes				
	Social contributions and social transfers	o Social contributions and social transfers				
1.1.6 Gross regional product/ Gross provincial product						
	Gross regional product	o Gross regional product at current market prices				
		o Gross regional product, chain volume measures				
	Gross provincial product	o Gross provincial product at current market prices				
		o Gross provincial product, chain volume measures				
1.2 Quarterly data				เอกสารรายงาน http://www.nesdb .go.th	สศช.	
	Expenditure on Gross Domestic Product	o Expenditure on Gross Domestic Product at Current Market Prices (Original)	รายไตรมาส			
		o Expenditure on Gross Domestic Product at 1988 Prices (Original)				
	Gross National Product	o Gross National Product at Current Market Prices (Original) (Continued)				

โครงสร้างสถิติทางการ	ชื่อสถิติทางการ	รายการสถิติทางการ	คาบเวลาการ เผยแพร่/ รายงาน	รูปแบบ/วิธีการ เผยแพร่	หน่วยงาน รับผิดชอบ	หมายเหตุ
		o Gross National Product at 1988 Prices (Original)				
		o Gross National Product at Current Market Prices (Seasonally Adjusted)				
		o Gross National Product at 1988 Prices (Seasonally Adjusted)				
	Private Consumption Expenditure	o Private Consumption Expenditure at Current Market Prices (Original)				
		o Private Consumption Expenditure at 1988 Prices (Original) (Continued)				
		o Private Consumption Expenditure at Current Market Prices (Seasonally Adjusted)				
		o Private Consumption Expenditure at 1988 Prices (Seasonally Adjusted) (Continued)				
	Gross Fixed Capital Formation	o Gross Fixed Capital Formation at Current Market Prices Classified by Type of Capital (Original)				
		o Gross Fixed Capital Formation at 1988 Prices Classified by Type of Capital (Original)				
		o Gross Fixed Capital Formation at Current Market Prices Classified by Type of Capital (Seasonally Adjusted)				

โครงสร้างสถิติทางการ	ชื่อสถิติทางการ	รายการสถิติทางการ	คาบเวลาการ เผยแพร่/ รายงาน	รูปแบบ/วิธีการ เผยแพร่	หน่วยงาน รับผิดชอบ	หมายเหตุ
		o Gross Fixed Capital Formation at 1988 Prices Classified by Type of Capital (Seasonally Adjusted)				
		o Gross Fixed Capital Formation at Current Market Prices Classified by Private and Public Institutions (Original)				
		o Gross Fixed Capital Formation at 1988 Prices Classified by Private and Public Institutions (Original)				
	General Government Consumption Expenditure	o General Government Consumption Expenditure at Current Market Prices (Original)				
		o General Government Consumption Expenditure at 1988 Prices (Original)				
		o General Government Consumption Expenditure at Current Market Prices (Seasonally Adjusted)				
		o General Government Consumption Expenditure at 1988 Prices (Seasonally Adjusted)				
2. ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (Input-Output Tables)			ราย 5 ปี	เอกสารรายงาน http://www.nesdb.go.th	สศช.	
	Input Structure (overall and by sector)	o Input Structure (overall and by sector)				
	Output Distribution (overall and by sector)	o Output Distribution (overall and by sector)				

โครงสร้างสถิติทางการ	ชื่อสถิติทางการ	รายการสถิติทางการ	คาบเวลาการ เผยแพร่/ รายงาน	รูปแบบ/วิธีการ เผยแพร่	หน่วยงาน รับผิดชอบ	หมายเหตุ
3. บัญชีเศรษฐกิจเงินทุน (Flow of Funds Accounts)			รายปี	เอกสารรายงาน http://www.nesdb .go.th	สศช.	
	Sectors Tables	o Non-Financial Corporation				
	o General Government					
	o Households & NPISHs					
	o Rest of the world					
	o Financial Sectors					
	o Central Bank					
	o Other Depository Corporations					
	o Other Financial Corporations					
	Supplementary Tables	o Flow-of-Funds Accounts of Thailand (Control total)				
	o Total funds raised by real sectors					
	o Funds raised by real sectors of which from financial sectors					
	o Intra real sectors transactions					
	o Source of funds of financial sectors (Consolidated)					
	o Intra financial sectors transactions					
	o Corporated business					
o State enterprises						
o Foreign debts and claims (Net)						

โครงสร้างสถิติทางการ	ชื่อสถิติทางการ	รายการสถิติทางการ	คาบเวลาการเผยแพร่/ รายงาน	รูปแบบ/วิธีการเผยแพร่	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
4. บัญชีดุลการชำระเงิน (Balance of Payments)			รายไตรมาส รายปี	http://www.bot.or.th/Thai/Statistics/EconomicAndFinancial/ExternalSector/Pages/index.aspx#	ธปท.	
	ดุลการชำระเงิน	o Balance of payments(BOP)		EC_XT_048 และ 049		
	บัญชีฐานะการลงทุนระหว่างประเทศ	o International Investment Position (IIP)		EC_XT_033_S2		
	หนี้ต่างประเทศ	o External Debt		EC_XT_032_S2		
5.บัญชีงบดุลแห่งชาติ(National Balance Sheet)			รายปี	เอกสารรายงาน http://www.nesdb.go.th	สศช.	
	Capital stock of Thailand	o Capital stock of Thailand classified by institutions				
		o Capital stock of Thailand classified by economic activities				
	บัญชีงบดุลแห่งชาติ					ยังไม่ได้จัดทำ

บทที่ 4

สถานะและแนวทางการพัฒนาสถิติทางการสาขาบัญชีประชาชาติ

4.1 สรุปสถานภาพการดำเนินงานในปัจจุบัน

ภาพรวมการดำเนินงานจัดทำสถิติสาขาบัญชีประชาชาติของประเทศไทยในปัจจุบันและการเผยแพร่ข้อมูลส่วนใหญ่อยู่ภายใต้ความดูแลของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้แก่ บัญชีรายได้ประชาชาติ ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต บัญชีเศรษฐกิจเงินทุน และบัญชีงบดุลแห่งชาติ ยกเว้นบัญชีดุลการชำระเงิน ที่มีธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เป็นผู้จัดทำข้อมูลและเผยแพร่ ดังนั้นการบริหารจัดการในการวางระบบประมวลผลเพื่อผลิตข้อมูลในระบบบัญชีประชาชาติและการเผยแพร่ข้อมูลจึงมีความเป็นเอกภาพและสามารถควบคุมมาตรฐานได้ โดย สศช. ได้จัดทำข้อมูลในระบบบัญชีประชาชาติเพื่อเผยแพร่แก่สาธารณะมาเป็นระยะเวลายาวนาน โดยข้อมูลรายได้ประชาชาติรายปีได้เผยแพร่มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2494 และข้อมูลรายไตรมาสตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 โดยการจัดทำข้อมูลของ สศช. ได้จัดทำตามระบบบัญชีประชาชาติของสหประชาชาติที่เป็นระบบมาตรฐานสากลและมีกำหนดการเผยแพร่ที่ชัดเจน นอกจากนี้การจัดทำยังได้รับการรับรองมาตรฐานระดับสูงจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ หรือ International Monetary Fund (IMF) ตามโครงการมาตรฐานการเผยแพร่ข้อมูลระดับสูง (Special Data Dissemination Standard: SDDS) และโครงการ Report on the Observance of Standards and Codes (DATA ROSCs) ซึ่งมีระบบการตรวจสอบที่ชัดเจนทุกขั้นตอน

อย่างไรก็ตามแม้ว่าการผลิตและการเผยแพร่ข้อมูลระบบบัญชีประชาชาติของประเทศไทยจะมีความสมบูรณ์ในระดับที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป แต่เนื่องจากระบบเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทยได้มีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องทำให้ธุรกรรมทางเศรษฐกิจในปัจจุบันมีความซับซ้อนและหลากหลายกว่าในอดีตมาก การพัฒนาเครื่องมือในการประเมินภาพของระบบเศรษฐกิจในเชิงตัวเลขทางสถิติก็ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เช่นระบบบัญชีประชาชาติตามมาตรฐานสากลก็ได้มีการปรับปรุงมาเป็นระยะและมีระบบที่ซับซ้อนมากขึ้นเช่นกันจากระบบบัญชีประชาชาติ ค.ศ. 1953 ที่เป็นระบบแรกขององค์การสหประชาชาติที่ประเทศไทยนำมาใช้ในการจัดทำบัญชีรายได้ประชาชาติ (National Income Accounts) จนปัจจุบันได้มีการพัฒนาเป็นบัญชีประชาชาติ ค.ศ. 2008 โดยที่ประเทศส่วนใหญ่ยังไม่สามารถจัดทำตามระบบนี้ได้ ปัจจุบันการจัดทำบัญชีประชาชาติของประเทศไทยได้จัดทำตามระบบบัญชีประชาชาติ ค.ศ. 1993

เพื่อให้การผลิตข้อมูลบัญชีประชาชาติของประเทศไทย มีความสมบูรณ์ครบถ้วนตามมาตรฐานของระบบบัญชีประชาชาติสากล สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์และกำหนดนโยบายเศรษฐกิจที่เหมาะสมถูกต้องและทันต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศ จำเป็นต้องพัฒนาข้อมูลพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการจัดทำสถิติบัญชีประชาชาติ ที่ละเอียด ถูกต้อง มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกันระหว่างข้อมูลแต่ละประเภท โดยการบริหารจัดการข้อมูล ผลิตและเผยแพร่ข้อมูล มีประสิทธิภาพ ถูกต้อง รวดเร็ว และมีมาตรฐาน

4.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาสถิติบัญชีประชาชาติ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาข้อมูลบัญชีประชาชาติของประเทศไทยซึ่งเป็นสถิติที่แสดงระบบความเชื่อมโยงกันของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสถาบันต่างๆในระบบเศรษฐกิจที่ซับซ้อนในแต่ละช่วงเวลาย่อมมีความแตกต่างกันตามความสำคัญและจำเป็นในแต่ละยุคสมัย โดยส่วนใหญ่แล้วการพัฒนาข้อมูลบัญชีประชาชาติเป็นงานรากฐานของระบบข้อมูลสถิติ ไม่สามารถจัดทำได้ในระยะสั้น การพัฒนาระบบข้อมูลบัญชีประชาชาติ สิ่งสำคัญ

นอกเหนือจากทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ แนวคิดทางคณิตศาสตร์และสถิติ และระบบประมวลผลบัญชีประชาชาติโดยตัวเองแล้ว ข้อมูลสถิติพื้นฐานที่ใช้ในการประมวลจะต้องมีรายละเอียดเพียงพอและมีความสอดคล้องกันของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกัน ระหว่างข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ดังนั้นยุทธศาสตร์การพัฒนาข้อมูลบัญชีประชาชาติจึงไม่เพียงเกี่ยวข้องกับระบบบัญชีประชาชาติเท่านั้นแต่ยังเกี่ยวข้องกับผู้ผลิตข้อมูลพื้นฐานอื่นๆ ทั้งสำนักงานสถิติแห่งชาติที่เป็นผู้ผลิตข้อมูลหลักและหน่วยงานของกระทรวง ทบวง กรมต่างๆ ที่ผลิตข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นยุทธศาสตร์การพัฒนาข้อมูลบัญชีประชาชาติในระยะ 5 ปีข้างหน้า ควรกำหนดเป็น 2 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารจัดการสถิติพื้นฐาน

โดยที่ระบบการจัดเก็บข้อมูลสถิติพื้นฐานของประเทศต่างๆ เพื่อใช้ในการประมวลผลบัญชีประชาชาติมีความแตกต่างกันสามารถจำแนกได้เป็น 2 แบบหลัก คือ

- แบบแรกมีลักษณะเป็นแบบ Centralization ที่สำนักงานสถิติแห่งชาติจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานและประมวลผลบัญชีประชาชาติด้วย ประเทศที่มีลักษณะการบริหารจัดการระบบสถิติดังกล่าว มีข้อดีคือความเป็นเอกภาพและความสอดคล้องกันของข้อมูลตั้งแต่การจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานจนกระทั่งการประมวลผลเป็นสถิติบัญชีประชาชาติ
- ในขณะที่แบบที่สองเป็นแบบ Decentralization ที่สำนักงานสถิติแห่งชาติสำรวจและรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน แต่หน่วยงานอื่นๆ เช่น หน่วยงานวางแผน หรือธนาคารกลาง เป็นผู้ประมวลผลข้อมูลสถิติบัญชีประชาชาติ เช่นในกรณีของประเทศไทยที่ สศช.เป็นผู้ประมวลผล มีข้อดีคือหน่วยงานดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการวางแผนและนโยบายเศรษฐกิจมหภาคโดยตรงสามารถประมวลผล วิเคราะห์ข้อมูล และสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนนโยบายและติดตามประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตามแม้ว่าแต่ละประเทศจะมีระบบบริหารจัดการสถิติที่แตกต่างกัน แต่ความสำคัญในเรื่องการจัดเก็บและประมวลผลข้อมูลสถิติบัญชีประชาชาติควรคำนึงใน 2 ประเด็นหลักคือ **ประการแรก** ข้อมูลสถิติต่างๆ ในระบบบัญชีประชาชาติควรมีความสอดคล้องต้องกันและชัดเจนในนิยาม ความหมายต่างๆ ตั้งแต่การจัดเก็บข้อมูลตลอดจนการประมวลผล **ประการที่สอง** คือข้อมูลบัญชีประชาชาติเป็นข้อมูลสถิติเศรษฐกิจ ดังนั้นต้องสามารถตอบสนองต่อการวิเคราะห์ กำหนดนโยบาย และติดตามประเมินผลทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในกรณีของประเทศไทย ที่ระบบสถิติเป็นแบบ Decentralization เพื่อให้การจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานของหน่วยงานสถิติต่างๆ ทั้งสำนักงานสถิติแห่งชาติ และหน่วยงานสถิติของกระทรวงต่างๆ มีความสอดคล้องต้องกันและมีความชัดเจนในนิยามและความหมายต่างๆ ของข้อมูล เพื่อ สศช.สามารถนำข้อมูลไปใช้ประมวลผลได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยควรให้ความสำคัญใน 2 ประเด็นหลักคือ

1.1 มาตรฐานการจำแนกรายการทางสถิติ ควรส่งเสริมและสนับสนุนหน่วยงานที่มีการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลต่างๆ ใช้การจำแนกมาตรฐานที่เป็นสากล และเหมาะสมกับประเภทของสถิติอื่นๆ เช่นในกรณีของกิจกรรมการผลิต ควรจำแนกตามการจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรมสากล (The International Standard Industrial Classification of all economic activities: ISIC) ขององค์การสหประชาชาติ หรือกรณีของประเทศไทยจำแนกกิจกรรมการผลิตตามการจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรมประเทศไทย (Thailand Standard Industrial Classification: TSIC) เพื่อความชัดเจนของนิยาม และความหมายของข้อมูลที่จัดเก็บโดย

หน่วยงานต่างๆ รวมทั้งรูปแบบการเผยแพร่ควรจะทำตามระบบการจัดจำแนกที่เป็นมาตรฐานเพื่อความสะดวกในการเชื่อมโยงและการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์

1.2 มาตรฐานการสำรวจและจัดเก็บข้อมูล สำนักงานสถิติแห่งชาติควรมีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือและกำหนดมาตรฐานในการสำรวจและการจัดเก็บข้อมูลให้แก่หน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น แบบฟอร์มการสำรวจ นิยาม ความหมายที่เป็นมาตรฐาน และที่สำคัญคือ ค่าประชากรกลาง (Population Framework) ที่หน่วยงานอื่นใช้ในการจัดเก็บข้อมูลและประมาณค่าจากการสำรวจประเภทต่างๆ ให้การจัดเก็บข้อมูลของหน่วยงานนั้นๆ มีความถูกต้องและสอดคล้องกันมากขึ้น

2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบัญชีประชาชาติ

ระบบบัญชีประชาชาติของประเทศไทยในปัจจุบันแม้ว่าจะมีการพัฒนาและก้าวหน้ามาโดยลำดับจนกระทั่งปัจจุบันได้มีการปรับปรุงจากระบบเดิมเข้าสู่ระบบบัญชีประชาชาติ ค.ศ. 1993 โดยการปรับเปลี่ยนการวัดมูลค่าที่แท้จริงของรายได้ประชาชาติจากแบบราคาปีฐานคงที่ ปี พ.ศ. 2531 มาเป็นแบบปริมาณลูกโซ่ตามระบบบัญชีประชาชาติปัจจุบัน และมีข้อมูลองค์ประกอบต่างๆ ในระบบบัญชีประชาชาติครบถ้วนและมีรายละเอียดระดับหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตามข้อมูลในระบบบัญชีประชาชาติของประเทศไทยยังมีความจำเป็นต้องปรับปรุงอย่างต่อเนื่องในหลายประการ ในระยะแรกควรปรับปรุงและจัดทำเพิ่มเติมใน 3 ประเด็น คือ

2.1 การจัดทำบัญชีงบดุลแห่งชาติ (National balance sheet)

การจัดทำบัญชีประชาชาติของประเทศไทยแม้ว่าจะมีความครบถ้วนในระดับหนึ่ง แต่โดยส่วนใหญ่ข้อมูลที่จัดทำจะมีลักษณะเป็นข้อมูลกระแส (Flow data) เช่นการจัดทำข้อมูลรายได้ประชาชาติ ที่เป็นการวัดการผลิต รายได้และรายจ่ายประชาชาติในแต่ละปี หากเปรียบเทียบกับบริษัทหรือครัวเรือนก็คือการวัดรายได้และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในแต่ละปี ไม่ได้วัดสินทรัพย์และหนี้สินที่แต่ละบริษัทหรือครัวเรือนมีภาระรับผิดชอบ หรือหากเป็นในระดับชาติก็คือสินทรัพย์ หนี้สิน และความมั่งคั่งของชาติ หากพิจารณาจากโครงสร้างระบบบัญชีประชาชาติสากล องค์ประกอบของข้อมูลสถิติบัญชีประชาชาติของไทยยังขาดบัญชีสุดท้ายคือบัญชีงบดุลแห่งชาติ (National Balance Sheet Accounts)

โดยที่บัญชีงบดุลแห่งชาติ (National Balance Sheet Accounts) เป็นบัญชีที่แสดงถึงมูลค่าของสินทรัพย์ หนี้สิน และความมั่งคั่งสุทธิของประเทศ (Total economy) หรือที่แต่ละภาคสถาบันเศรษฐกิจ (Institutional sector) ของประเทศถือครองอยู่ ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง เช่น สินทรัพย์ หนี้สิน และความมั่งคั่งสุทธิที่ครัวเรือนถือครอง ธุรกิจถือครอง หรือรัฐบาลถือครอง เป็นต้น เมื่อรวมทุกภาคสถาบันเศรษฐกิจเข้าด้วยกันก็จะได้เป็นสินทรัพย์ หนี้สินและความมั่งคั่งสุทธิโดยรวมของประเทศ (Net worth) ปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานราชการหรือองค์กรใดรวบรวมหรือจัดทำสถิติข้อมูลบัญชีงบดุลระดับประเทศได้ครบถ้วนทุกสถาบันมาก่อน มีเพียงรายงานทางบัญชีที่ฝ่ายบริหารของภาคธุรกิจจัดทำขึ้นเมื่อครบรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่งๆ เพื่อแสดงฐานะทางการเงินของตนเอง ซึ่งเรียกว่า “งบดุลเฉพาะบริษัท” เท่านั้น ซึ่งการจัดทำรายงานเป็นไปตามกฎหมายที่กำหนดให้องค์กรธุรกิจ สถาบันทางการเงินต่างๆ ต้องจัดทำรายงานผลการดำเนินงานต่อสาธารณะ เป็นต้น

ปัจจุบัน สศช.ได้ทำการศึกษา จัดทำและเผยแพร่ข้อมูล “สต็อกทุนของประเทศไทย” ตั้งแต่ปี 2513 – ปัจจุบัน ในส่วนของรายการสินทรัพย์ที่ไม่มีใช้ทางการเงิน (Non-financial assets) โดยใช้วิธีการทางอ้อมเรียกว่า (Perpetual Inventory Method: PIM) ตามคู่มือการคำนวณของประเทศในกลุ่ม OECD แต่อย่างไรก็ตามการจัดทำบัญชีงบดุลของประเทศยังไม่สามารถจัดทำให้สมบูรณ์ได้ จำเป็นต้องอาศัยการจัดเก็บข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งบริษัท ห้างร้าน ภาครัฐ ภาคครัวเรือน องค์กรหรือมูลนิธิต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนทุกหน่วย

สถาบันทางเศรษฐกิจ จึงจะสามารถพัฒนาข้อมูลสินทรัพย์ที่มีใช้ทางการเงิน สินทรัพย์และหนี้สินทางการเงิน ให้ครอบคลุมครบถ้วนเป็นบัญชีงบดุลแห่งชาติ (National Balance Sheet Accounts) ได้ ซึ่งจะทำให้ระบบบัญชีประชาชาติมีความครบถ้วนสมบูรณ์และเป็นประโยชน์ ผู้ใช้สามารถนำข้อมูลไปใช้สำหรับการวิเคราะห์ในรูปแบบจำลอง หรือการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและแม่นยำ

แผนการดำเนินงานจัดทำบัญชีงบดุลแห่งชาติระหว่างปี พ.ศ. 2556-2558 ประกอบด้วย

2.1.1) การปรับปรุงการคำนวณข้อมูลสต็อกทุน (Capital stock) อนุกรมใหม่ตามกรอบแนวคิด SNA 1993 ในปี พ.ศ. 2556

2.1.2) จัดทำข้อมูลบัญชีงบดุลปีเริ่มต้น (Benchmark year) เป็นรายสถาบัน โดยการรวบรวมข้อมูลการถือครองสินทรัพย์ต่างๆในแต่ละสถาบัน การหมุนเวียนเปลี่ยนมือ และกระหายอดเบื้องต้นในการจัดทำบัญชีงบดุลรายสถาบัน ดำเนินการภายในปี พ.ศ. 2557

2.1.3) สัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้ให้ข้อมูลและผู้ใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ พร้อมทั้งปรับปรุงข้อมูลตามข้อคิดเห็นที่ได้รับจากภาคส่วนต่างๆ ดำเนินการภายในปี พ.ศ. 2558

2.2 การปรับปรุงระบบการจัดทำข้อมูลภาคบริการ

ภาคบริการเป็นภาคการผลิตที่สำคัญในระบบเศรษฐกิจไทยนอกเหนือจากภาคการเกษตรและภาคอุตสาหกรรม จากข้อมูลรายได้ประชาชาติอนุกรมปัจจุบัน ภาคบริการมีส่วนมากกว่าร้อยละ 50 ของ GDP และมีความหลากหลายของกิจกรรมตั้งแต่การบริการที่เป็นธุรกิจ การบริการส่วนบุคคล และการบริการของภาครัฐ โดยแนวโน้มเศรษฐกิจไทยมีส่วนของภาคบริการสูงยิ่งขึ้นในอนาคต ดังนั้น การจัดทำข้อมูลบัญชีประชาชาติจึงมีความต้องการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภาคบริการเพิ่มมากขึ้นทั้งในรายละเอียดข้อมูล ความถี่ของข้อมูล และมาตรฐานของข้อมูล

ปัจจุบันการจัดทำบัญชีประชาชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาคบริการ ต้องพึ่งพาข้อมูลจากงานบริหารของภาครัฐเป็นหลัก เช่น ข้อมูลรายรับผู้ประกอบการจากระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม รายงานจากบัญชีรัฐวิสาหกิจ ข้อมูลการเบิกจ่ายงบประมาณจากระบบ GFMS ของกรมบัญชีกลาง และโดยเฉพาะราคาค่าบริการประเภทต่างๆ ยังไม่มีการจัดทำอย่างเป็นระบบ ปัญหาของข้อมูลภาคบริการนอกจากความหลากหลายของข้อมูลแล้ว ปัญหาสำคัญอีกประการคือการไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูลและประมวลผลภาพรวมดังเช่นข้อมูลภาคเกษตรและอุตสาหกรรมที่ปัจจุบันมีหน่วยงานของแต่ละกระทรวงทำหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง

การจัดเก็บข้อมูลภาคบริการ หากพิจารณาจากประสบการณ์ของประเทศที่พัฒนาแล้วเช่นประเทศญี่ปุ่น การจัดทำข้อมูลภาคบริการมีการจัดทำหลายหน่วยงานทั้งกระทรวงกิจการภายในและคมนาคมที่จัดทำการสำรวจกิจกรรมภาคบริการในรายละเอียด กระทรวงเศรษฐกิจ การค้า และอุตสาหกรรมจัดทำการศึกษาวิจัยกิจกรรมภาคบริการบางกิจกรรมที่สำคัญเป็นรายปีและรายเดือน ในขณะที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้สำรวจ Corporate Service Price Index (CSPI) ที่เป็นดัชนีที่สะท้อนระดับราคาบริการของภาคธุรกิจ ที่เป็นประโยชน์ต่อการประมวลผลรายได้ประชาชาติทั้งรายปีและรายไตรมาส สรุปได้ดังนี้คือ

2.2.1) การสำรวจพื้นฐานด้านธุรกิจบริการ (Survey on Service Industries) การสำรวจพื้นฐานด้านธุรกิจบริการของกระทรวงกิจการภายในและคมนาคมเป็นการสำรวจแบบสุ่มตัวอย่าง โดยเป็นการสำรวจธุรกิจบริการนอกเหนือจากการสำรวจธุรกิจบริการเฉพาะที่กระทรวงเศรษฐกิจการค้าและอุตสาหกรรมรับผิดชอบทำการสำรวจอยู่แล้ว โดยการสำรวจนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำนโยบายการบริหารด้านต่างๆ เช่น การจัดการด้านภาษีปริโภคส่วนภูมิภาค การจัดทำตารางด้าน

อุตสาหกรรมบริการ งานวางแผนสำหรับนโยบายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมธุรกิจบริการ และงานค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับธุรกิจบริการในมหาลัยหรือสถาบันค้นคว้าวิจัยต่างๆ เป็นต้นทั้งนี้ การสำรวจฯ ดังกล่าว จะทำการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของสถานประกอบการ รวมถึงเรื่องบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน โดยเริ่มสำรวจครั้งแรกเมื่อปี 1989 และดำเนินการสำรวจทุก 5 ปี โดยครั้งล่าสุดได้สำรวจเมื่อปี 2009 มีกลุ่มเป้าหมายเป็นสถานประกอบการภาคเอกชนที่ทำธุรกิจบริการ 2 ล้านแห่งทั่วประเทศ โดยสำรวจกลุ่มตัวอย่างประมาณ 4 แสนแห่ง ในธุรกิจบริการ 7 กลุ่ม คือ การสื่อสาร อสังหาริมทรัพย์ ร้านอาหาร/เครื่องดื่มและโรงแรม การบริการทางการแพทย์ การศึกษา การบริการแบบผสมผสาน และการบริการอื่นๆ โดยผลการสำรวจสามารถเผยแพร่ได้ภายในระยะเวลา 5 เดือนสำหรับรายงานเบื้องต้น และภายใน 1 ปีสำหรับรายงานฉบับสมบูรณ์จากปีอ้างอิงที่มีการสำรวจ

2.2.2) การสำรวจแนวโน้มของอุตสาหกรรมบริการรายเดือน (Monthly Survey on Service Industries) เป็นอีกหนึ่งการสำรวจที่สำคัญของธุรกิจบริการ โดยกรมสถิติ กระทรวงกิจการภายใน และคมนาคม จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการติดตามสถานการณ์ และแนวโน้มความเคลื่อนไหวของธุรกิจบริการทั้งทางด้านการผลิตและการจ้างงานของอุตสาหกรรมบริการโดยรวม ที่ปัจจุบันมีความสำคัญมากต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศญี่ปุ่น (อุตสาหกรรมบริการในประเทศญี่ปุ่น มีสัดส่วนร้อยละ 70 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั้งหมด) รวมทั้งช่วยยกระดับความถูกต้องของข้อมูลเศรษฐกิจประเภทต่างๆ เช่น การรายงาน QGDP ทั้งนี้การสำรวจแนวโน้มของอุตสาหกรรมบริการดังกล่าวเริ่มสำรวจครั้งแรกเมื่อปี 2008 โดยทำการสำรวจยอดจำหน่ายและจำนวนพนักงานรายเดือนมีกลุ่มเป้าหมายเป็นสถานประกอบการประมาณ 2.8 ล้านแห่งทั่วประเทศ โดยสำรวจกลุ่มตัวอย่างประมาณ 4 หมื่นแห่ง แบ่งเป้าสำรวจอุตสาหกรรมบริการเป็น 9 กลุ่ม คือ การสื่อสารข้อมูล การขนส่งและไปรษณีย์ กิจการอสังหาริมทรัพย์/เช่าอสังหาริมทรัพย์ การวิจัยวิชาการ/บริการชำนาญพิเศษ กิจการที่พักแรม/บริการอาหารและเครื่องดื่ม บริการด้านชีวิตความเป็นอยู่/ธุรกิจบันเทิง ธุรกิจด้านการศึกษา ธุรกิจการแพทย์ และการบริการ(ที่ไม่มีการแยกเป็นประเภทอื่น) โดยผลการสำรวจสามารถเผยแพร่ได้ภายในระยะเวลา 2 เดือนสำหรับรายงานเบื้องต้น และภายใน 5 เดือนสำหรับรายงานฉบับสมบูรณ์จากเดือนอ้างอิงที่มีการสำรวจ

2.2.3) การสำรวจธุรกิจบริการเฉพาะ (Survey of Selected Service Industries) การสำรวจธุรกิจบริการเฉพาะเป็นการสำรวจธุรกิจบริการเฉพาะรายปีภายใต้งานกำกับดูแลของกระทรวงเศรษฐกิจ การค้าและอุตสาหกรรมของประเทศญี่ปุ่น (METI) เริ่มจัดทำครั้งแรกเมื่อปี 1973 ซึ่งได้มีการปรับปรุงให้ครอบคลุมประเภทและกลุ่มสำรวจมาโดยตลอด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้ติดตามภาวะของธุรกิจบริการ เช่น ยอดขาย สัญญา การจ้างงาน จำนวนลูกจ้าง เพื่อใช้ในการวางแผนการจัดการ และงานนโยบายที่เกี่ยวข้องของธุรกิจบริการ มีกลุ่มเป้าหมายเป็นสถานประกอบการที่ทำธุรกิจบริการเฉพาะ 3 แสนแห่งทั่วประเทศ โดยสำรวจกลุ่มตัวอย่างประมาณ 6 หมื่นแห่ง ในกลุ่มธุรกิจบริการเฉพาะ 28 กลุ่ม โดยสามารถจัดประเภทย่อยได้ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ธุรกิจบริการที่สนับสนุนธุรกิจอื่น ได้แก่ Internet-base service, Credit card and installment finance institution, General goods rental service, Advertising เป็นต้น กลุ่มที่ 2 ธุรกิจบริการให้แก่ผู้บริโภคทั่วไป ได้แก่ Ceremonial occasions, Sports facilities และ Supplemental tutorial schools เป็นต้น โดยผลการสำรวจจะสามารถเผยแพร่ได้ภายในระยะเวลา 9 เดือนสำหรับรายงานเบื้องต้น และภายใน 1 ปีสำหรับรายงานฉบับสมบูรณ์หลังจากการเริ่มทำสำรวจ

2.2.4) ดัชนีอุตสาหกรรมภาคธุรกิจบริการ (Indices of Tertiary Industry Activity) โดยการจัดทำของกระทรวงเศรษฐกิจการค้าและอุตสาหกรรมของประเทศญี่ปุ่น (METI) เริ่มพัฒนาตั้งแต่ปี 1974 เป็นต้นมา เป็นการจัดทำดัชนีจากยอดการผลิตธุรกิจบริการในเชิงปริมาณ อย่างไรก็ตามการจัดทำดัชนีอุตสาหกรรมบริการดังกล่าวครอบคลุมเฉพาะอุตสาหกรรมบริการในตลาดเท่านั้น ไม่รวมการผลิตการบริการเพื่อการบริโภคภายใน และไม่ครอบคลุมการบริการภาครัฐ การศึกษา บริการสุขภาพ บริการทางศาสนาและ

บริการอื่นๆ ที่ไม่มีนัยยะทางเศรษฐกิจ การประมวลผลรวมของดัชนีนี้ใช้น้ำหนักจากมูลค่าเพิ่มของสาขาบริการที่เกี่ยวข้องจากข้อมูล GDP ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าดัชนีดังกล่าวเป็นดัชนีที่ใช้ติดตามข้อมูลสาขาบริการรายเดือนในเชิงปริมาณของประเทศญี่ปุ่น

2.2.5) การจัดทำ Corporate Service Price Index (CSPI) โดย Bank of Japan ปัจจุบันประเทศญี่ปุ่นมีการจัดทำดัชนีราคาแบ่งเป็น 3 ประเภทด้วยกัน คือ 1) CGPI (Corporate Goods Price Index) ดัชนีราคาสินค้าของผู้ผลิตในกรณีประเทศไทยคือ ดัชนีราคาผู้ผลิต(Producer Price index: PPI) 2) CSPI (Corporate Service Price Index) ดัชนีราคาค่าบริการบริษัทธุรกิจยังไม่มีจัดทำในประเทศไทย และ 3) CPI (Consumer Price Index) ดัชนีราคาผู้บริโภคเช่นเดียวกับที่จัดทำในประเทศไทย

ทั้งนี้ CSPI เริ่มจัดทำครั้งแรกในญี่ปุ่นและปรับปรุงเรื่อยมาตั้งแต่ปี 1991 ใน 3,463 กลุ่มสำรวจราคา 137 กลุ่มธุรกิจบริการซึ่งสามารถแบ่งเป็น 7 กลุ่มธุรกิจบริการหลัก ได้แก่ 1) Finance/Insurance 2) Real estate service 3) Transportation 4) Information and communication 5) Advertising 6) Leasing and rental 7) Other Service แม้ว่าประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศแรกๆ ที่พัฒนาดัชนีราคาค่าบริการผู้ผลิต แต่ก็ยังมีปัญหาหลายอย่างที่ต้องได้รับการปรับปรุงและพัฒนาต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาคุ่มรวมของธุรกิจบริการ รวมถึงราคาค่าบริการที่หลากหลายทำให้ยากแก่การบริหารจัดการในการเก็บข้อมูล โดยเฉพาะธุรกิจบริการตามคำสั่งซื้อ (Made-to-order service) นอกจากนี้ ยังมีปัญหาเรื่องความแตกต่างของ “คุณภาพของบริการ” แต่ช่วงเวลาซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญในการวัดบริการในเชิงปริมาณและคุณภาพเดียวกันในรูปของหน่วยราคาทำให้เกิดการเบี่ยงเบนในการจัดทำดัชนีราคาค่าบริการผู้ผลิตที่เป็นอนุกรมต่อเนื่อง

หากพิจารณาการจัดเก็บข้อมูลจากประเทศญี่ปุ่นแล้ว การปรับปรุงระบบจัดเก็บข้อมูลเพื่อให้การประมวลผลบัญชีประชาชาติของประเทศไทยสะท้อนภาพเศรษฐกิจได้อย่างมีคุณภาพที่ดีขึ้น การพัฒนาดัชนีราคาค่าบริการบริษัทธุรกิจ(Corporate Service Price Index: CSPI) ดัชนีอุตสาหกรรมภาคธุรกิจบริการ (Indices of Tertiary Industry Activity) และการสำรวจแนวโน้มของอุตสาหกรรมบริการรายเดือน (Monthly Survey on Service Industries) เป็นสิ่งจำเป็นที่ควรมีการจัดทำขึ้นเพราะในปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานที่จัดทำข้อมูลภาคบริการที่เป็นระบบ ดังเช่นกรณีของภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรม ดังนั้นแผนพัฒนาสถิติสาขาบัญชีประชาชาติควรให้ความสำคัญในการผลักดันและประสานงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันวางแผนและพัฒนาจัดทำการสำรวจข้อมูลอุตสาหกรรมบริการ ทั้งในด้านมูลค่า ปริมาณ และดัชนีราคาบริการขึ้น ซึ่งจะประโยชน์โดยตรงต่อการติดตามภาวะเศรษฐกิจภาคบริการที่จะมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้นในอนาคต และเป็นประโยชน์ต่อการประมวลผลบัญชีประชาชาติของประเทศไทยให้มีคุณภาพสูงขึ้น

โดยความสำคัญเร่งด่วนในระยะเวลาของแผนพัฒนาสถิติสาขาบัญชีประชาชาติฉบับนี้เห็นควรให้หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดทำดัชนีราคา ที่ปัจจุบันมีการจัดทำเฉพาะดัชนีราคาสินค้า เพิ่มเติมการจัดทำดัชนีราคาภาคบริการที่สำคัญและเผยแพร่แก่สาธารณชนอย่างสม่ำเสมอเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงข้อมูลสถิติเศรษฐกิจและบัญชีประชาชาติ

2.3 การปรับปรุงบัญชีดุลการชำระเงิน (Balance of Payments)

บัญชีดุลการชำระเงินเป็นส่วนหนึ่งของระบบบัญชีประชาชาติ ที่รับผิดชอบจัดทำและเผยแพร่โดยธนาคารแห่งประเทศไทยอย่างสม่ำเสมอ บัญชีดุลการชำระเงินเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดตามการทำธุรกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ โดยในปัจจุบันปริมาณธุรกรรมระหว่างประเทศของประเทศไทยทั้งในด้านการค้า การบริการ และการลงทุนมีความรวดเร็วและซับซ้อนกว่าในอดีตมาก ดังนั้นข้อมูลบัญชี

ดุลการชำระเงินจึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศเพื่อประโยชน์ในการติดตามและกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจที่เหมาะสม รวดเร็วและเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม ธนาคารแห่งประเทศไทยตระหนักถึงความจำเป็นดังกล่าวจึงได้มีการกำหนดแนวทางการปรับปรุงข้อมูลบัญชีดุลการชำระเงิน และข้อมูลสถิติภาคต่างประเทศอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในด้านการจัดเก็บข้อมูลเพิ่มเติม การปรับปรุงแหล่งข้อมูลในการจัดเก็บให้เหมาะสม ตลอดจนวิธีการในการประมวลผลและประมาณการข้อมูลให้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น โดยแผนงานการปรับปรุงที่สำคัญแบ่งได้เป็น 2 ด้านคือ

2.3.1) แผนงานด้านบัญชีเดินสะพัด (Current account)

การปรับปรุงข้อมูลบัญชีเดินสะพัด มีแนวทางการปรับปรุง 3 ส่วน ประกอบด้วย

- (1) **ข้อมูลการค้าระหว่างประเทศ**พ.ท.มีแผนจะปรับปรุงเพิ่มเติมการจัดเก็บข้อมูลรายการ goods procured in port และ merchanting (การส่งของประเทศหนึ่งไปขายอีกประเทศหนึ่งโดยสินค้าไม่ได้เคลื่อนย้ายผ่านประเทศไทย) โดยแผนงานในการวางกรอบการสำรวจ/direct report การทำ pilot survey รวมถึงทดสอบคุณภาพข้อมูลที่ได้รับ มีกำหนดดำเนินการระหว่างปี 2555 – 2560
- (2) **ข้อมูลการบริการระหว่างประเทศ**พ.ท.จะปรับเปลี่ยนแหล่งข้อมูลในการจัดเก็บเพิ่มรายการจัดเก็บ และปรับปรุงการประมวลผลดังรายการต่อไปนี้
 - Insurance service: ปรับไปใช้ข้อมูลจากคปภ. แทนรายงานการซื้อขายเงินตราต่างประเทศ (ITRS) โดยได้ประสานกับคปภ.แล้วในเบื้องต้น (ระยะเวลาดำเนินการ 2555 – 2557)
 - Construction service: ปรับไปใช้ข้อมูลจากการสำรวจโดยประสานกับสสช.ในการทำ benchmark survey (ระยะเวลาดำเนินการ 2555 – 2558)
 - FISIM ปรับปรุงการคำนวณและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับสสช.เพื่อความสอดคล้องกันของข้อมูลในระบบรวม (ระยะเวลาดำเนินการ 2555 – 2557)
 - Manufacturing services on input owned by others (การรับจ้างผลิต)ศึกษาแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ หรือการสำรวจเพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะใช้เป็นฐานสำหรับสูตรในการประมาณ(ระยะเวลาดำเนินการ 2557– 2560)
 - Freight and insurance on imports ประสานข้อมูลกับกรมศุลกากรในการประมาณการสัดส่วน freight & insurance on imports ต่อมูลค่าการนำเข้าให้ถูกต้องและทันสมัย(ระยะเวลาดำเนินการ 2555 – 2556)

- (3) **Primary Income**ปรับปรุงestimation model สำหรับข้อมูล reinvested earnings และ dividend โดยใช้ผลการสำรวจ IIP เป็นฐานในการประมาณ(ระยะเวลาดำเนินการ 2555 – 2557)

2.3.2) แผนงานด้านบัญชีการเงิน(Financial accounts)

บัญชีการเงินระหว่างประเทศมีแนวทางการปรับปรุง 3 ส่วน ประกอบด้วย

- (1) **Reinvested Earnings**รายละเอียดเหมือนกับข้อ 1.3
- (2) **Transactions on fellow enterprises**ศึกษาแนวทางการใช้ข้อมูลจากการสำรวจ IIP รายไตรมาสเพื่อสกัดธุรกรรมระหว่าง fellow enterprises (ระยะเวลาดำเนินการ 2555 – 2557)
- (3) **ศึกษาแนวทางในการปรับปรุงแบบสำรวจหรือตั้งฐานข้อมูลความสัมพันธ์ของเครือข่ายบริษัท** เพื่อช่วยในการระบุ Country of Ultimate Investor ได้(ระยะเวลาดำเนินการ 2555 – 2557)